

SAKSLISTE

SIGDAL KOMMUNE

Styre/råd/utvalg: Formannskapet

Møtested: Kommunehuset

Møtedato: 21.08.2014

Tid: 19:00 - 22:00

Det innkalles med dette til møte i Formannskapet

Saker til behandling:

Saksnr.	Arkivsaksnr. Tittel
14/30	14/771 BUDSJETT 2015 OG ØKONOMIPLAN MED HANDLINGSPROGRAM 2015-2018
14/31	13/1155 PLANPROGRAM KOMMUNEPLAN SIGDAL KOMMUNE
14/32	14/773 DRIFTSANALYSE PLEIE OG OMSORG, AGENDA KAUPANG
14/33	14/247 MELDINGER

Sakene er utlagt på Kommunehuset fram til møtedagen. Eventuelle forfall meldes til sekretæren, tlf. 32711400.

Vararepresentanter møter bare etter nærmere innkalling.

Prestfoss, 18.08.14
Kari Kolbræk Ask (sign.)
ordfører

SIGDAL KOMMUNE

Formannskapet

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/771-1
 Løpenr.: 4968/14
 Arkivnr.: 150
 Saksbeh.: Jens Sveaass

Styre/råd/utvalg
 Formannskapet

Møtedato
 21.08.2014

Saksnr.
 FS-14/30

BUDSJETT 2015 OG ØKONOMIPLAN MED HANDLINGSPROGRAM 2015-2018

Rådmannens forslag til vedtak:

Saken med tilhørende gjennomgang og drøfting i formannskapet tas til oriering. Rådmannen baserer videre arbeid med budsjett 2015 på diskusjoner og føringer gitt i møtet 21.08.2014.

Vedlegg: Prosjektoversikt med kommentarer

Saksutredning

Konklusjon:

Gjennom behandling av årsberetning 2013, med tilhørende regnskap og årsmelding er det enighet om å gjennomføre en noe mer forberedende prosess, for formannskap og administrasjon, innen forslag til årsbudsjett 2015 legges frem for politisk behandling i november 2014. Rådmannen har i herværende sak forsøkt å sammenstille og forberede informasjon som gir politisk ledelse forutsetninger og grunnlag for å diskutere og videre legge føringer for kommende budsjettarbeid.

I videre arbeidet med budsjettets utgiftsside, og eventuelle reduksjoner i kommunens utgifter er det primært to hovedtiltak som må vurderes. A) Prioritering innenfor planområdenes rammer, herunder reduksjoner eller økninger på konkrete virksomhetsområder/tjenester. Eller B) reduksjoner/økninger i prosjekter og tiltak (drift og investering) utenfor planområder.

I det følgende er det forsøkt å strukturere informasjon innenfor disse to hovedområdene, slik at man kan jobbe med de prinsipielle vurderingene for hvordan høstens budsjettarbeid skal legges opp.

Bakgrunn:

I skrivende stund er det kommuneproposisjon og signalene fra denne som danner grunnlaget for å vurdere økonomiske rammer for 2015. Denne er ikke svært presis, og usikkerheten øker selvsagt når man på bakgrunn av budsjett 2015 legger grunnlaget for videre økonomiplan, kommende fire år. Rådmannen har tatt utgangspunkt i «beste kunnskap» om økonomiske rammer, og lagt dette til grunn, uten å gå svært mye nærmere inn på elementet av usikkerhet

rundt de ulike faktorene i selve inntektsdannelsen. Grunnleggende utfordringer knyttet til Sigdal kommunes rammer i 2015, og årene fremover, ble drøftet i sak KS 40/14 som del av «*UTREDNING OM UTVIDELSE AV SIGDALSHEIMEN....*». Som et resultat av dette fattet kommunestyret blant annet vedtak, på bakgrunn av gjeldende situasjon, om innføring av full eiendomsskatt i kommunen.

Sigdal kommunes utfordringer med å holde en økonomi i bærekraftig balanse over tid ble betydelig mer krevende med endringer i distriktstilskuddet som nå er varslet fjernet fra 2015. Dette har aktualisert behovet for tett samarbeid politisk og administrativt med prioriteringer og innretting av budsjettets utgiftsside, for å håndtere årene som kommer. I arbeidet med budsjettets utgiftsside, og eventuelle reduksjoner i kommunens utgifter er det primært to hovedtiltak som må vurderes. A) Reduksjoner i planområders rammer, herunder en tydeliggjøring av innenfor hvilke virksomhetsområder og tjenester dette må gjelde, eller B) Reduksjoner i prosjekter og tiltak (drift og investering) som ligger i porteføljen av initiativ utenfor planområdenes årlige driftsrammer.

Denne kortfattede saksutredningen er kun et forsøk på å «legge til rette» for en diskusjon av prinsipper for budsjettering av 2015. Det understrekes at de viktigste dokumentene, og det beste grunnlaget for å drive politisk arbeid med budsjettering, ligger i eksisterende dokumenter med budsjett/økonomiplan for inneværende år (og tilhørende saksutredning behandlet i desember 2013), samt Årsmelding 2013 (med regnskap og årsberetning) hvor man har nærmere beskrivelser av de ulike tjenester, med oppgaver og utfordringer som ligger til den enkelte virksomhet. Årsmelding, og kvartalsregnskap i 2014 er også kilden til informasjon knyttet til prosjektporteføljen og de tiltak og initiativ som ligger utenfor planområdenes rammer. Disse dokumentene kan brukes som oppslagsverk når man ønsker å gå nærmere inn i konkrete spørsmålstillinger.

Det er svært nyttig for administrasjonen hvis politikere, etter å ha undersøkt disse dokumentene, retter spørsmål og anmodning om informasjon, eventuelt også form og innhold, for på den måten kan man også forbedre disse dokumentene som informasjonskilde og verktøy for det politiske arbeidet.

Videre i denne saksutredningen er det altså først og fremst forsøkt å løfte frem de to hovedelementene som man budsjettmessig har å jobbe med, *rammer til planområdene* (og prioriteringer mellom, og innenfor, disse), samt *porteføle av prosjekter, initiativ og tiltak utenfor driftsrammen på planområdene*.

I det følgende er det imidlertid først gitt en liten oppsummering fra sak KS 40/14, hvor kommunestyret fikk synliggjort forventede reduksjoner i ramme som følge av kommuneproposisjonen. Dette bare for å hente opp igjen denne informasjonen i herværende sak.

Kommuneproposisjon

Kommuneproposisjonen med regjeringens opplegg for kommunene for 2015 ble presentert 15.mai. Da ble det klart at Sigdal kommune mister sitt distriktstilskudd på ganske akkurat 4,1 millioner. Videre er det noe svakere skatteanslag enn hva som ligger til grunn i kommunens økonomiplan for 2015, og det er også reist spørsmål knyttet til varigheten av «*kompensasjon for bortfall av redusert arbeidsgiveravgift*» fra neste år. Til det siste har rådmannen vært i kontakt

med Fylkesmannen for å få bistand inn i mot departementene, vi har fått signaler på at det ikke synes å skje endringer på dette området, men dette kan ikke sies å være fullt ut avklart. I tabellen nedenfor er det vist endringer med utgangspunkt i økonomiplanen, slik kommuneproposisjonen nå tegner. I denne ligger det altså fortsatt inne at vi beholder 3,7 millioner i kompensasjonsmidler.

	Budsjett 2014	Øk. Plan 2015	Kom.Prop 2015	Diff
Skatt	86 200	86 200	83 360	(2 840)
Skatteutjevning	2 200	2 200	2 100	(100)
Ordinært rammetilskudd	104 396	104 396	105 774	1 378
Skjønn	400	400	400	-
Kompensasjon arbeidsgiveravgift	3 770	3 770	3 770	-
Distriktstilskudd	4 094	4 094	-	(4 094)
Kompensasjonstilskudd	2 108	2 108	2 108	-
Sum rammetilskudd og komp.	116 968	116 968	114 152	-2 816
Sum skatt og r.tilskudd	203 168	203 168	197 512	-5 656
÷ Renter	5 263	5 370	5 370	-
+ Rente- og finansinntekter	4 165	4 165	4 165	-
÷ Avdrag på lån	7 004	7 391	7 391	-
÷ Netto ramme fordelt	190 931	192 931	192 931	-
+ Bruk av disp.fond		2 000	2 000	-
"Driftsresultat"	4 136	3 642	(2 014)	(5 656)
÷ Prosjekter med egne bevilgninger	1 782	2 352	2 352	-
Avsetning disp.fond, fremtidig drift SH	2 354	1 290	-	(1 290)
Netto driftsresultat med prosjekter	0	0	-4 366	(4 366)

Vi ser altså hen imot en inntektsreduksjon på 2,7 prosent, før man i det hele tatt skal ta fatt på å justere for lønns og prisvekst på dagens (2014) ramme.

Planområdenes rammer – hvordan legges disse og hvilke muligheter finnes?

Nedenfor vises oppsettet (verktøyet) rådmann og økonomisjef benytter for å fordele rammer til planområdene. Eksemplet og tallene er hentet fra arbeidet med inneværende års budsjett (2014, eksemplifisert med linjer fra planområde 3 og deler av planområde 4)

Alle virksomhetsområder har en «lønnskostnadsbase» (2), samt «øvrige utgifter»(3). En god del av de «øvrige utgiftene» er jo bundet til forhandlede avtaler og engasjement som ligger til grunn fra år til år. Alle utgifter stiger med en prosentvis faktor, alt avhenging av lønns- og prisstigning. Når det gjelder pensjonskostnader, så mottar kommunen beregninger og redegjørelser for hva som må legges til grunn av økninger knyttet til kostnader på pensjonsområdet. Dette gir tre faktorer som virker på hver enkelt kostnadslinje i hele virksomheten (1). Rådmannen vil i møtet 21.08 gå litt nærmere igjennom hvordan dette verktøyet brukes, og hvilke muligheter og begrensninger som ligger knyttet til dette.

Arbeid med endringer i ramme pr. planområde fra 2013 til 2014			
			2013-2014
		Lønnsstigning	1,07 %
		Pensjon	0,33 %
		Deflator	3,00 %
Rammene som er gitt planområdene er beregnet som følger:	Budsjett 2013	Anmodning	Endring 12-13
Planområde 3 Oppvekst og kultur:			
Kompensasjon lønnsøkning	33 409 750		357 484
Pensjon - KLP	924 000		12 936
Pensjonspremie SPK (Satsøkning 0,07%)	2 587 900		52 017
Arbeidsgiveravgift	5 187 300		59 564
Lønn - sum pl.omr 3	42 108 950		482 001
Driftsavtaler:			
IKT Modum Driftsavtaler	500 000		15 000
PPT Interkommunal tjeneste	1 332 108		39 963
Innføring av valgfag			125 000
Barnehager	15 830 000		
Innlemming og korreksjoner Barnehager			500 000
Kulturskole og SFO			81 000
Korrigerer for elever i statlige og priv. Skoler			-60 000
Tilskudd livssynsorganisasjoner	32 000		10 000
KKM Tildkudd	726 000	23 000	21 780
Innlemming vedlikehold gresmatte			30 000
MOT (vurder kobling med prosjekt)			
Øvrig budsjett 2013	25 299 050		24 000
Øvr. Kostn - Pl.omr 3: Oppvekst og kultur	18 420 108		786 743
Planområde 4 Helse og sosial:			
Kompensasjon lønn	64 294 000		687 946
Pensjon	5 868 000		82 152
Arbeidsgiveravgift	10 396 000		108 584
Lønn - sum pl.omr 4	80 558 000		878 682
Innlemming og korreksjoner Barnevern		2 000 000	135 000
Påplussing i rammen, barnevern			1 500 000
Øremerket styrkning av helsestasjon			111 000
Påplussing lønn, SH og HT		1 000 000	
Økning v. legekantoret		35 000	
Påplussing helgetillegg i pleie og omsorg		678 000	
...osv....			

Med utgangspunkt i kjent, budsjettert omfang på alle kommunens virksomheter, så vil det først bli justert for lønnsutgiftsvekst. Allerede da ser man at man gjerne kommer til kort i forhold til hva man vet om samlet økning i kommunens inntekter. Dette har gjort seg gjeldende i mange år, og det har rett og slett ikke vært midler til å justere for prisvekst på «øvrige kostnader». Prisene på energi, innkjøp osv, skal jo like fullt betjenes, og det faktum at man ikke har budsjetterte økninger til å håndtere dette, innebærer et til enhver tid utfordrende effektiviseringskrav. Det er både krevende, og til dels frustrerende for virksomhetene, men sett med utgangspunkt i rent overordnet styring, så er denne dynamikken et effektivt virkemiddel for hele tiden å jage kostnader på andre hold enn det som gjelder stillingsstørrelse og bemanningskapasitet.

Tilnærmingen over gir til slutt en endelig fordeling i rammer som man vil kjenne igjen fra budsjettdokumentet som legges frem som forslag hver høst. For 2014 fordelte den totale rammen seg som det vises i tabellen under her.

Plan omr.	Nettoramme for planområdene i 1000kr	Netto ramme 2013	Sum endring	Netto ramme 2014
1	Sentrale styringsorganer/politikk	1 566	30	1 596
2	Fellestjenester	9 845	-74	9 770
3	Oppvekst og kultur	67 408	1 269	68 677
4	Helse og sosial	86 680	3 169	89 848
	Næring og drift			
	<i>Brutto omfang, teknisk sektor</i>	28 348		28 650
	<i>Inntekter til direkte kostnader, selvkost mv.</i>	-18 659		-18 531
	<i>Inntekter henførbart til indirekte kostnader</i>	-3 992		-4 500
5	Rammefinansiert behov, Næring og drift	5 697	-78	5 619
6	Sigdal kirkelige fellestråd	2 733	113	2 846
	Fellesutgifter (lønsvekstkomp.)	9 500	3 000	12 500
	Gebyrfritak - unge etablerere	75	0	75
		183 503	7 428	190 931

Nettoramme 2014 for planområder (hentet fra budsjettokument 2014 del I)

(tall i 1000 kr. Diff som følge av avrundning kan forekomme jfr budsjettabeller)

Det er viktig å merke seg at det er ledere ved de enkelte tjenesteområder og virksomheter, under ledelse av sektorsjef, som prioriterer innenfor rammene. Det er ikke midler til «alt» og man må sammen finne løsninger for å beskrive konsekvensene av den rammen som gjelder, og legge opp bemanning og øvrig kostnadsstruktur på en mest mulig realistisk måte. Rådmann og økonomisjef har begrensede forutsetninger for på en god måte å gjøre «treffsikre» og realistiske innsparingsforslag. Dette er det bare virksomheten selv som kan klare på en god måte. Når utfordringene kommer blir derfor dialog avgjørende.

Situasjonen for Sigdal kommune er at man «bruker alle kjente tilgjengelige inntekter». Dette innebærer at prioritering av en sektor, en tjeneste, en oppgave eller eventuelt større avsetning til fond, vil måtte innebære en reduksjon på et annet hold. Det er derfor ganske sentralt og tidlig peke på hva man ønsker å redusere, slik at administrasjonen kan behandle dette og beskrive konsekvensene av en prioritering, - slik at denne gis større sannsynlighet for å kunne realiseres. Den beste oversikten for å nærme seg spørsmålet om nedprioriteringer og endringer i tjenester og tjenesteområder er regnskapsrapporten som brukes for kvartalsvis rapportering. Her ser man sektor for sektor hvordan det er budsjettet på virksomheter og tjenester innenfor planområdet.

Alle signifikante forslag om reduksjoner for mulige andre prioriteringer må ha som utgangspunkt at man reduserer krav til kapasitet/gjennomføring og at man reduserer på antall stillinger i det arbeidet som skal gjøres, eller ikke gjøres.

Unntaket i dette er innenfor svært krevende tjenesteområder som barnevernstjenesten og sosiale tjenester, hvor utgiftene og pengebruken er knyttet opp til utbetalinger og tiltak som følge av føringer i lovtekst om disse ytelsene, alternativt klare føringer for redusert kvalitet og gjennomføring/utførelse knyttet til vedlikehold og teknisk standard (vegvedlikehold, eller innenfor bygningsmasse ol.).

Politisk står man altså igjen med noen hovedspørsmål:

1. Er det særskilte områder som skal prioriteres med egen fordeling/styrking ut over prosentvis økning, og hvor skal i tilfelle reduksjonen finne sted?
Her må det i tilfelle signaliseres tjenesteområder, slik at ledere kan forberede dette inn i mot budsjettarbeidet.
2. Hvis rammene ikke strekker til, vil utfordringene i modellen over bli likt fordelt, - er det særskilte områder som skal skjermes for reduksjoner fremfor andre, og på hvilke områder skal i tilfelle innstramningen være hardere enn for de andre virksomhetene for øvrig?

Prosjekter, investeringer og driftsmessige tiltak utenfor planområdenes rammer

Over har vi forsøkt å gi en enkel tilnærming til arbeid med budsjett og rammer. I arbeidet beskrevet over legges premissene for total kapasitet, bemanning og kvalitet på de tjenestene som produseres.

Det andre hovedelementet i kommunens budsjettarbeid ligger i listen av investeringsprosjekter, eller initiativ og tiltak som gjennomføres og finansieres utenfor planområdenes rammer. Disse tiltakene kan i noen sammenhenger være rent lånefinansierte investeringsprosjekter, men det er også en lang liste av tiltak og initiativ som må gjøres, eller ønskes prioritert innenfor rammen av ordinær inntektsramme til drift. Bakgrunn for dette kan være alt i fra lovpålagte tiltak som følge av branntilsyn, HMS ol. Alternativt kan det være helt nødvendig vedlikehold som forsøkes prioritert, eller initiativ og tiltak som er ønskelig og som gjerne bør søkes realisert. Disse tiltakene vil altså ikke kunne karakteriseres som investeringer, og som da må finansieres med driftsmidler. Det er imidlertid enkeltstående tiltak, som gjør at det ikke er ønskelig å plassere det i planområdenes rammer som i større grad skal ligge fast fra år til år, og bare være gjenstand for prosentvis justering og utvikling.

Listen over prosjekter tør være kjent fra *budsjettdokumentet del I*. I budsjettdokumentet presenteres dette år for år, noe som kan gjøre en totaloversikt for prosjektet noe krevende. I vedlagte oversikt er det derfor fremstilt på en litt annen måte for en bedre totaloversikt pr prosjekt over tidslinjen. Rådmannen ønsker å presentere denne nærmere og legge opp til diskusjon og spørsmål rundt de enkelte tiltakene, slik at man får færre spørsmål rundt disse tiltakene inn i sluttbehandlingen av budsjettet.

Det er viktig å merke seg at listen over prosjekter og tiltak, planlagt for kommende fireårsperiode ikke er «uttømmende». Listen inneholder kun de prioriterte tiltakene som det er mulig å finne rom for innenfor en økonomiplan i balanse. Det er alltid en lang rekke prosjekter og tiltak som foreslås, og som er ønsket prioritert inn som ikke kommer med. Disse blir forsøkt listet i budsjettdokument og årsmeldinger som «*prosjekter og tiltak det ikke er funnet rom for*». Det vil jo alltid være en politisk vurdering om noen av disse skal løftes inn i planen, eventuelt til fordel for andre ting som er foreslått. Til møtet vil det bli utarbeidet en liste over eventuelle slike tiltak som det «ikke er funnet rom for» så langt, og som ikke ligger som «nye tiltak» i vedlagte liste.

Oppsummert

Rådmannen viser til ønsket om å gjennomføre en drøfting rundt budsjettforutsetninger og mulige føringer for arbeidet. Administrasjonen håper man med denne saken legger til rette for

det. Først og fremst vises det til hoveddokumenter som er behandlet i årshjulet fra desember 2013, med budsjett og handlingsplan for inneværende år, og økonomiplanperiode, samt årsmelding 2013 behandlet i juni 2014.

Rådmannen ber om at eventuelle spørsmål i forkant av drøftinger 21.08.14 formidles til administrasjonen før møtet, så vil vi så godt som mulig forsøke å bringe dette på det rene innen møtet. Drøftinger og spørsmål i møtet 21.08 vil også kunne tas opp igjen i neste formannskap som er planlagt 11.09.2014.

Nr.	Prosjekt	2014	2015	2016	2017	Tot	Kommentarer
930062	Utbedring av vaskeriet	200				200	Sigdalsheimen: Påbegynnes aug/sept 2014
930071	Utbedring av gulv, ganger Bjørkealleen	50				50	TTF: Avventes Lavere pri. Enn bad bj alleen og uteomr. Thorrud. Beov utover de bevilgede 50 000,- (930071) Prioriteres etter bad Bjørkealleen.
010002	Nye nettsider, plattform og utforming					100	Ikke belastet prosjektet så langt, ny leverandør må vurderes.
010040	Øk.system-VISMA Enterprise	1 000				1 750	
020021	Uteområde Nerstad skole - (Trafikksikkerhetstiltak)					1 100	
020040	Ungd.skole/Pr.samfunnshus nytt varmesystem					4 800	
020050	Uteområde Prestfoss skole					300	
020060	Opprustning av uteområde Prestfoss samfunnshus/ u.skole. Trafikksikkerhetstiltak.	1 500				100	
	Prestfoss samfunnshus/SUS -opprusting av uteområde		2 100			1 500	
	Prestfoss samf./SUS-opprusting av uteområde					2 100	
022001	Tilbygg og utbedringer ytre garderobe Enger Barnehage					200	
022002	Eggedal bh og skole - drenering av parkeringsplass	425				425	
030001	Trygghetsalarmer for mobil	240				240	Hjemmetjenesten, velferdsteknologi: Ses sammen med flere kommuner, avtaler med HF, overordnet arbeid ift mål og angripen: Prosess starter høst 2014 i LSU. Anskaffelse av utstyr jfr konklusjoner i prosess i etterkant av dette. (Effektivisering av samarbeid med andre aktører: Legevakt, HF, andre sykehus m.v.)Ca 70.000 beholdes + overføre xx kr til dekning av merkostnader pda prosjekt 030012. det øvrige kan skyves ut i tid; analoge system utrangeres ca 2017.
030010	Prosjektering eventuell utbygging Sigdalsheimen					80	Ferdig
	Prosjektering eventuell utbygging Sigdalsheimen - Omsorgsboliger "ny linje"					120	Ferdig
	Utredning om utvidelse Sigdalsheimen					100	Ferdig
	Utvidelse Sigdalsheimen	31 780				33 280	Sigdalsheimen: Pågår fram til august 2015 (har ikke fått fr.dr plan per nå, så ett eller annet tidspunkt mellom juni og august...) byggetid 10 mndr fra IG. 40% invest tilskudd Husbanken. NB JUSTERE RAMME OPP TIL 35009142 jfr sak 12/460 juni 2014, samt justere finansiering.
030011	Ny heis Sigdalsheimen					1 400	Sigdalsheimen: Har også et mer korrekt navn: Heis og hovedinngang Sigdalsheimen. Heis ferdig. Inngangsparti kjøres parallelt med prosjek 030010. Pågår og ferdigstilles innen aug 2015. 40% invest tilskud Husbanken. NB KORRIGER bevilget beløp + justere ramme ihht sak 12/460 juni 2014: 3400274 (diff fra 2090000 tas fra positiv margin 030010.)
030012	Innkjøp PDA					120	Hjemmetjenesten; del av velferdsteknologi (mobile terminaler til pasientdokumentasjon) ; kjøpes inn august 2014. Må få midler overfør fra f.eks 03001 Trygghetsalarmer for mobil. XX kr
030013	Solskjerning Sigdalsheimen	200				200	Sigdalsheimen: Utført juli 2014
030014	Pleie og rehabiliteringsutstyr til Sigdalsheimen; Personløfter, motorisert ståbord, behandlingsbenk	100				100	Sigdalsheimen: Utføres høsten 2014
030015	Ombygging av veranda 2.etasje Sigdalsheimen	282				282	Sigdalsheimen: Avventes til etter utbygging, pga den totale prosjektmengen som berører driften på Sigdalsheimen.
030016	Velferdsteknologi Sigdalsheimen	187				187	Sigdalsheimen: Ses sammen med flere kommuner, avtaler med HF, overordnet arbeid ift mål og angripen: Prosess starter høst 2014 i LSU. Anskaffelse av utstyr jfr konklusjoner i prosess i etterkant av dette. (Effektivisering av samarbeid med andre aktører: Legevakt, HF, andre sykehus m.v.)
030022	Oppussing parkeringsplass og uteområder v/Thorrudbygg	200				200	TTF: asfaltering Utført juli 2014, ferdigstilles august 2014
030030	Omsorgsboliger Prestfoss					16 160	Hjemmetjenesten: Utført, avsluttes etter endt ettårskontroll ila august/september 2014. Søkes da 30% tilskudd Husbanken. Sanehage er også en del av dette prosjektet. Andel av regnskap sanehage utløser 40% tilskudd.
030031	Inventar og møbler, nye omsorgsboliger i Presfoss					100	Hjemmetjenesten: Utført 2013. Ferdig.
030050	Carport - hjemmetjenestene Prestfoss og Eggedal	250				250	Hjemmetjenesten: 150 000 øremerket carport Prestfoss omdisp til prosjekt 030010, da parkeringskjeller er medtatt her. Gjenstår er carport Eggedal 100. Ikke påbegynt. Er behov da det står kommunebil kont. Vurd. Ombygg ekst garasje/uthus
039993	Nytt badesystem, Sigdalsheimen					142	Sigdalsheimen: Utført 2010. Ferdig
30040	Universelt utformet flyktningebolig					3367	Utført 2013, avsluttes 2014 etter sluttbefaring. Finansiering fond flyktningemidler og Husbankens tilskudd for utleiebolig 20% søkes innen nov 2014.
050030	Oppgangssag Tveitensamlinga					75	
050080	Prosjektering Magasinebygget					100	
060001	Toalett Sandsbråten (VERDI-prosjekt)					250	
060002	Garderobert Eggedal Brannstasjon	250				250	
060010	Nytt renseanlegg Eggedal					13 400	
060013	Vannbehandlingsannlegg - N. Eggedal					3 129	
060020	Ledningskartverk					300	
060021	Rehab ledningsnett Nedre Eggedal 500.000					500	
060022	Kjøp og instalering av vannmålere					1 000	
060040	Kommunale veier					4 700	
060041	Kommunale veier - Rabbenveien					8 000	
060052	Sikring av trapp/inngangsparti kommunehuset	125				125	
060070	Tiltak slambehandling					700	
070010	HC inngang Solumsmoen kapell					170	
070030	Driftsbygning Holmen kirkegård					1 000	
070042	Traktor Eggedal kirkegård					300	

070060	Nytt gjerde og utvidelse av uthus ved Eggedal kirkegård				150	
070080	Brannversling kirkene				200	
106007	Trafikksikkerhetstiltak				100	
910020	Kurs IKT og faglig veiledning (2 år)				32	
	Kurs IKT, faglig veiledning (2 år)	32			32	
920010	Opprustning av bibliotek/samfunnshus				1 617	
920012	Prestfoss samfunnshus/SUS - utbedring av takkonstruksjon		400		400	Utsettes til 2016, gjøres samlet.
920032	Prestfoss -lakkering av gulver på baser	100			100	
920041	Nerstad skole - brannverntiltak	50			50	
922001	Enger barnehage - rehabilitering tak, varmekabler	105			105	
930010	Rehabilitering trygdeboliger, Sigdalsheimen	80			80	Hjemmetjenesten: (Fra 2005 budsjett er det bevilget kr 445 000,-)Malerarbeidene startet uke 32 og vil pågå til og med uke 35/14. Alle tak er skiftet. Gjenstår til 2015: skifte tak Stabburet og Garasje.
930011	Trygdeboliger, 2 småhus - innvendig vedlikehold				50	Hjemmetjenesten: Tas ved utflytting. Utføres av egne ansatte.
930020	Utbedring kjeller Helsestasjon				100	Helsestasjonen: prosjekt via teknisk etat????
930021	Utredning, fremtidig løsning for bygg Helsestasjonen				50	Helsestasjonen: midlene ble i sak omdisponert til riving av uthus og bearb til park.plass. Restmidler ca 20 000 kan benyttes til videre utredninger fr.tidig bygg.
930030	Etterisolering Thorrudbygget				25	TTF: Ikke påbegynt. Har sendt klage til entreprenør og arkitekt med ønske om tilbakemelding om ombygg av veranda til personalbase er fagmessig utført ihht forskrift
930040	Brannverntiltak og oppgradering planløsning rehab.				100	Sigdalsheimen/PFT: Delvis utført: Brannjør er skiftet, planløsning rehab er ikke påbegynt, planløsningen ses på i prosessen med utvidels SH.
930050	Oppgradering kjøkken TONO				50	TTF: Ferdig
930051	Gulv Tono	80			80	TTF: Ferdig
930060	Gulvvaskemaskin				30	Sigdalsheimen: Ferdig
930061	Ny dampovn på kjøkkenet Sigdalsheimen				80	Sigdalsheimen: beløpet ligger i planen inne i 2015, og er planlagt kjøpt inn da. Dette som ledd i finansiering catering v utvidet Sigdalsheimen
	Ny steamkjele på kjøkkenet Sigdalsheimen				80	Sigdalsheimen: Omdisp jfr tekst budsjett 2014 til tøyrolle til vaskeriet. Kjøpes inn høst 2014
930070	Baderom Bjørkeallen - oppussing	50			80	TTF: Konkurransen avholdt: 1 badet tas i 2014, deretter tas ett og ett framover ila 2015.
930080	Norboligen, utvendige utbedringer og vedlikehold				100	Hjemmetjenesten: Malerarbeidene startet uke 32 og vil pågå til og med uke 35/14. Veranda og ytterdør skiftes ut høsten 2014.
930090	Eggedal eldrecenter - Utbedringer og utskifting av teknisk utstyr				60	Hjemmetjenesten: Varmtvannsbeholderne vil bli skiftet ut ila august 2014, jfr bestilling
930091	Glansmaskin, Eggedal eldrecenter				22	Hjemmetjenesten: Ferdig
950011	Nerstad samf.hus - brannverntiltak	100			100	
950020	Eggedal svømmehall opprustning				400	
950060	Lufting av grasmatte sentralbanen				230	
950070	Kulturpris				60	
950073	Sigdalshallen - nytt gulv	585			585	
960001	Spyling og rehab hovedvannledninger 300.000	100			300	
960031	Fosselande - gangsti				160	
960032	Regulering, Prestfoss sentrum				145	
960033	Kartlegging av skiltebehov				340	
960070	Holmen gml kirkegård	50			50	
970012	Forbedring av orgel Eggedal kirke				60	
970013	Maling av Eggedal kirke	200			200	
970030	Vanningsanlegg Holmen kirkegård				108	
	Nerstad - ballbinge		150		150	
	Nerstad skole - solskjerming			100	100	Bør økes til 270.000,-
	Beising Eggedal eldrecenter		60		60	Hjemmetjenesten: Gjelder "den gamle delen av eldrecenteret" Sist beiset 2005 (nye delen beiset 2011).
	Eggedal svømmehall - saltmaskin			80	80	
	Enger bh - nytt kjøkken			100	100	
	Utbygging av Helsestasjonen			2 200	2 200	Helsestasjon: dagens planløsning er ikke egnet: Universell utforming, plassmangel generelt og for få kontorplasser. Friskliv har ikke lokaler. Prioritert, bør framskyndes. Se tekst årsmelding 2013. Må ses sammen med prosjekt 930021, da første steg i denne prosessen blir utredning ift behov/plassering mv.
	Gravemaskin til bruk på kirkegårdene	400			400	
	Innredning til skyllerom			120	120	Hjemmetjenesten: Heimtun; ikke påbegynt. Ikke prioritert.
	Innvendig oppussing av leiligheter i Bjørkealleen bofellesskap					TTF: Hard bruk, leilighetene har et slitt preg. Estimert 100 000,-
	Nerstad samfunnshus rehabilitering, tak			500	500	Ønsker dette sammenslått på 2015
	Nerstad samfunnshus rehabilitering,tak	1 500			1 500	-----//-----
	Nerstad samfunnshus-rehabilitering innvendig	250			250	
	Nerstad skole - rehabilitering trapper			70	70	Summen bør økes til 80.000,-
	Oppgradering ringesignalanlegget på dagens Sigdalsheimen	500			500	Sigdalsheimen: Ledd i samordning av utvidet Sigdalsheimen. Prioritert.
	Oppussing av kapellet på Sigdalsheimen			100	100	Sigdalsheimen: Kapellet er ikke pusset opp siden 1977, og bærer preg av dette. Et sted som bør være i god stand med tanke på bruken. Prioritert.
	Prestfoss barnehage - nytt kjøkken	100			100	
	Prestfoss barnehage - rehabilitering vinduer,garderobe og bad	200			200	
	Prestfoss samf./SUS -utbedring av takkonstruksjon			300	300	Samle disse to til 380.000,- på 2016 ?
	Prestfoss samfunnshus - diverse utbedring				80	-----//-----
	Prestfoss skole - utbedring av grunnmur gymsal			100	100	Kan den fremskyndes til 2016?

Prestfoss skole -beising		250		250	
Prestfoss skole- Styring av ledelys			100	100	
Prestfoss svømmehall - rehabilitering		1 200		1 200	...herunder bytte vinduer
Skuremaskin		45		45	Sigdalsheimen: Effektiviseringstiltak For å forberede drift utvidet Sigdalsheimen. Prioritert.
SUS - ny søndre inngang			100	100	
SUS/Prestfoss samf.hus - maling			250	250	...maling av bygg, + pusse og male pipe
Utbedring 2 stk badrom Bjørkealleen			200	200	TTF: Badene er overmodne for oppussing. Hard bruk. Dusjes rett på golv/vegg. Mulig råteskade. Prioritert. Se prosjekt 930070
Utbedring 3 stk badrom Bjørkealleen			250	250	TTF: Badene er overmodne for oppussing. Hard bruk. Dusjes rett på golv/vegg. Mulig råteskade. Prioritert. Se prosjekt 930070
Summer	38 721	5 555	4 950	900	

Nye forslag og behov pt.	2014	2015	2016	2017	
Vatnås kirke. Tilskudd toalett					Forslag 200.000,- i 2015
Nye lærebøker					Forslag 500.000,- i 2015
Innbruddsalarm på Eggedal skole					Forslag 50.000,- i 2015
SUS- div dører, overbygg inngang, skillevegg smie.					Forslag 150.000,- i 2017
Prestfoss skole - lakkering av gjenstående gulv					Forslag 50.000,- i 2017
Nerstad skole. Skifte foldedør mellom gymsal og spisesal					Forslag 30.000,- i 2017
SUS- lysarmatur naturfagsrom, auditoriet, bytte spottlamper ved scene					Forslag 40.000,- i 2017
Gardiner Sigdalsheimen					Sigdalsheimen: Behov for utskifting etter 14 års drift. Estimert 160 000, se beskrivelse Årsmelding 2013.
Generell utskifting av møbler Sigdalsheimen					Sigdalsheimen: Behov for utskifting etter 14 års drift. Estimert 550 000, se beskrivelse Årsmelding 2013.
Tak over Sigdalsheimen					Jfr rapport Prosjekttjenester, Hobbestad og Rønning AS samt Raddum Prosjekt. Se Årsmelding 2013. Siste historikk legges som melding. Estimert ut fra tiltak utført på 2 rom: 1200000,- (ikke mottatt konkursjon på tiltak pga mild vinter). Oppfølging av utført tiltak gjøres gjennom vinteren 2014/2015 og loggføres. Evt tiltak bør prioriteres i 2015 etter utbygging av praktiske hensyn (dersom enhetene må tømmes for beboere).
Div. Brannsikringstiltak Sigdalsheimen					Jfr rapport Steg samt branntilsynsrapport og avvik her. Vi har kontakt med Steg om å få utarbeidet kostnadsberegninger på dette arbeidet, samt handlingsplan for prioritert. Målet er å ha dette klart til budsjettbehandlingen. Branntilsynsrapport legges som melding.
Utskifting av fronter på felleskjøkken Eggedal Eldresenter					Estimert 40 000,- Ønskes inn i 2017.
Slå sammen to små hybler til en leilighet Eggedal Eldresenter					Dersom situasjonen med å ikke få leietakere på små hybler vedvarer bør vi slå sammen 2 hybler (a 25 kvm) til en stor leilighet. Kostnad =?
Gulvbelegg stue og kjøkken gruppe 5, ses sammen med prosjekt "omgjøring av veranda til vaktrom" p.nr 030015					Gulvbelegg er ødelagt, grunnarbeid må gjøres på nytt. Kvm =X Kostnad=?
Møbler og inventar ny avdeling Sigdalsheimen					Div møbler (institusjonsmøbler), herunder møblement 2 stuer i 2. etg + dagsenter møbler; sofa og spisebord 16 personer. Str ord 300 000,-

NB:Denne oversikten er en "ny" sammenstilling av prosjektporteføljen som ennå ikke har gjennomgått en full kvalitetssikring opp i mot data i økonomisystemet. Oversikten gir godt grunnlag for å kvalitetssikre prosjektporteføljen nærmere, noe som vil bli gjort frem mot "Rådmannens forslag" i november 2014. Det tas derfor forbehold om feil (beløp og totaler) som kan forekomme i denne oversikten pr august 2014. Hovedhensikten pt er å få en overordnet oversikt å kunne diskutere "de større linjene" i dette.

SIGDAL KOMMUNE

Formannskapet

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 13/1155-13

Løpenr.: 5158/14

Arkivnr.: 140

Saksbeh.: Johannes Michielsen

 Styre/råd/utvalg
 Formannskapet

 Møtedato
 21.08.2014

 Saksnr.
 FS-14/31

PLANPROGRAM KOMMUNEPLAN SIGDAL KOMMUNE

Rådmannens forslag til vedtak:

Visjon og overordnet målsetting for kommuneplanarbeidet ligger fast.

Fokusområdene i planstrategien (Befolkningsutvikling, Næringsutvikling, Sentrumsutvikling, Folkehelse og Infrastruktur) ligger fast, i videre arbeid med planen. Sentrumsutvikling er begrep for å styrke *Prestfoss som kommunesentrum* i befolkningens og besøkendes bevissthet.

Saken settes opp igjen på Formannskapsmøtet den 11.09.2014 med anledning for politiske grupper til i mellomtiden å gjennomgå tiltaksliste, herunder administrasjonens forslag til «reduksjoner», korrigere disse, samt spille inn forslag til målformuleringer for hvert enkelt fokusområde.

Saken avgjøres av: Formannskapet

Vedlegg: Samlet fremstilling av alle innspill fra medvirkningsmøtene

Saksutredning

Konklusjon:

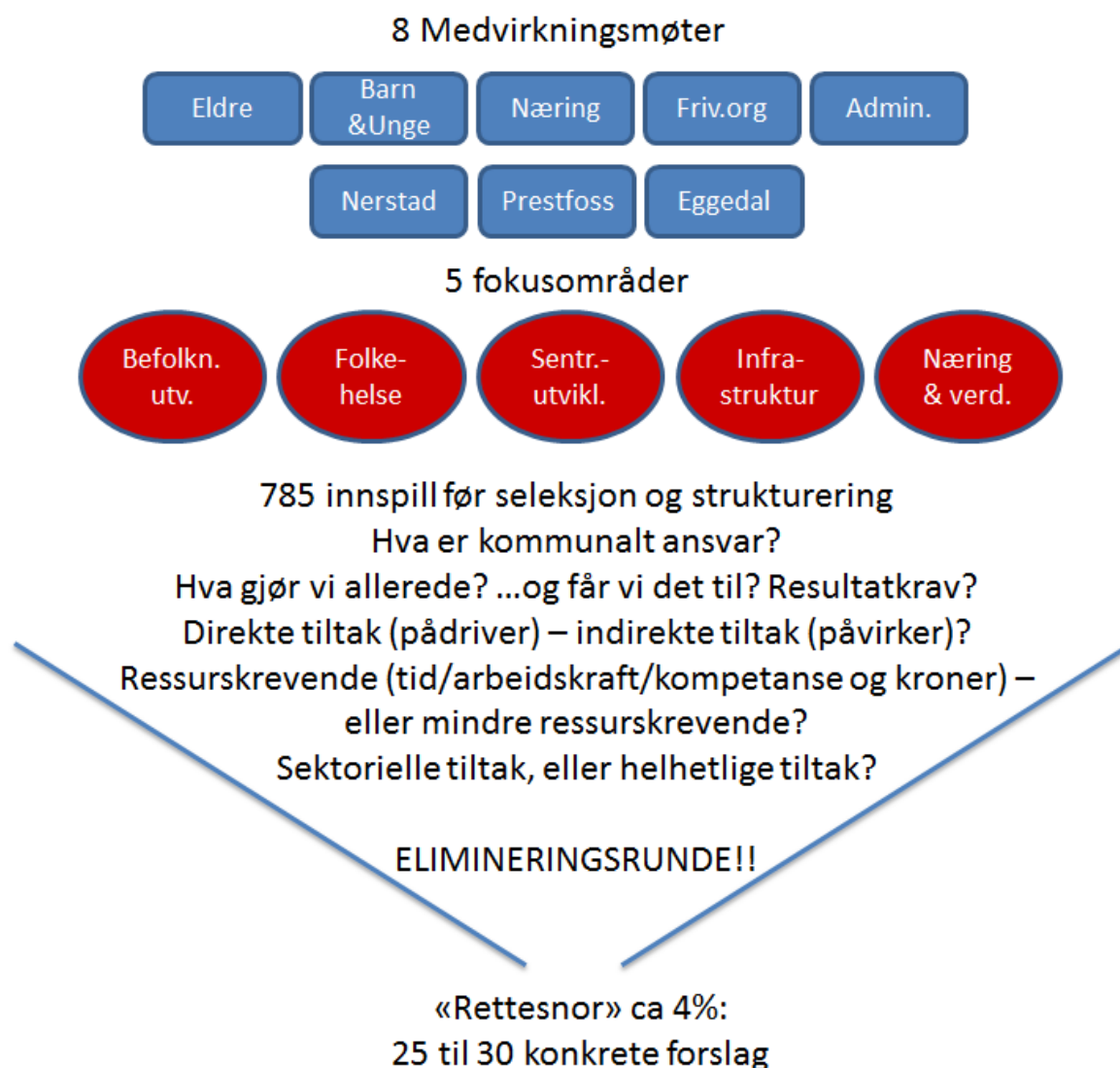
Sigdal kommune har gjennomført arbeid iht planprogram for kommuneplan og arrangert en rekke medvirkningsmøter for ulike grupper av interessenter i kommunens befolkning, næringsliv, geografisk og demografisk. Hovedformålet er innspill og medvirkning for videre prioritering av mål, strategier og tiltak i kommuneplanens samfunnsdel.

Bakgrunn:

Det vises til tidligere vedtatte planstrategi og planprogram for arbeidet med rullering av kommuneplanen i Sigdal kommune. Det er to hovedmilepæler i dette arbeidet; a) en *samfunnsdel* ført i pennen, på bakgrunn av de mål og strategier som trekkes opp for Sigdalsamfunnet, og b) utarbeidelse av *arealdel* med tilhørende konsekvensutredninger, kartmaterieell og underlag. Formannskapet fikk en orientering i møte 20.03.14 knyttet til status og prosess, og gav der sin tilslutning til det løpet som ble presentert med medvirkningsmøter, hvilke grupper som ble invitert, metode osv. Det ble i dette møtet også gjort klart at

administrasjonen skulle samle alle innspill og synspunkter fra medvirkningsmøtene, gjøre en bearbeiding (reduksjon) i dette og så legge frem materialet for en ny vurdering.

Figuren nedenfor beskriver prosessen, med hvor mange medvirkningsmøter, hvilke grupper, antall forslag og hvordan dette må bearbeides.

Arbeidet med reduksjoner i antall forslag og innspill til tiltak

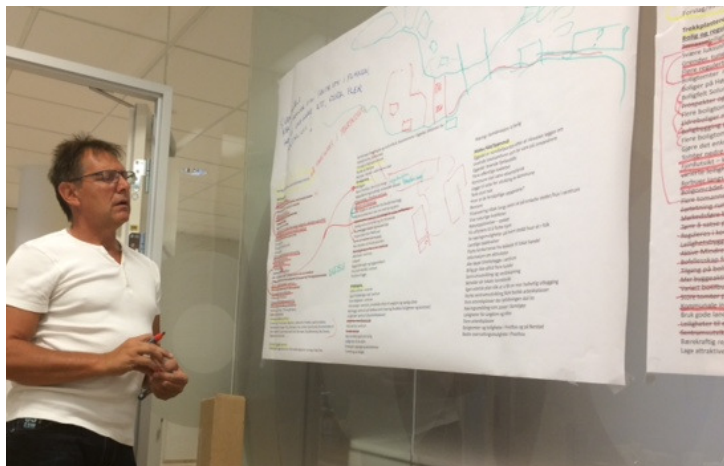

Ledergruppen har gjennomført et arbeid med forslag til reduksjon. Først og fremst er det gjort en reduksjon i forhold til mange forslag som har likelydende, eller tilnærmet likelydende innhold. Videre er det sett hen til hva som må sies å allerede være gjort/igangsatt, som ligger av eksisterende mål og planer i dagens dokumenter. Til sist er det også gjort

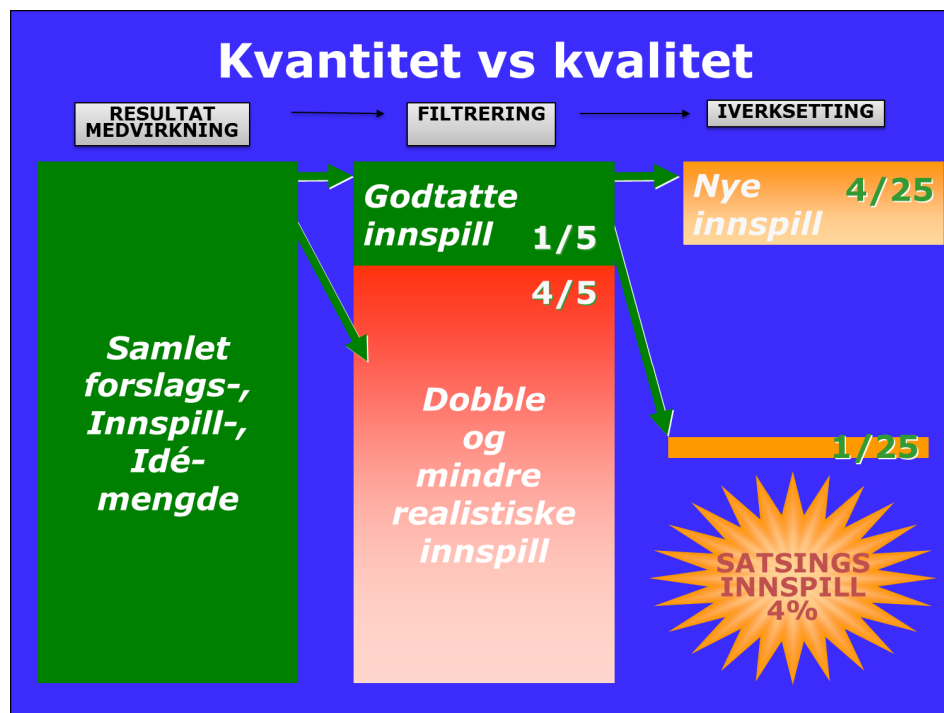
skjønnsmessige vurderinger fra administrasjonens side hva som er å betrakte som «kommunal oppgave» og som er relevante mål og aktiviteter fra kommunens side.

Administrasjonen har ikke «strøket forslag». Tilnærmingen er snarere «hva mener vi det er riktig å fremheve og løfte ut av forslagene» for på den måten å kunne gjøre videre prioriteringer?

Alt ligger med i historikken, selv om mye selvsagt kan strykes som «doble, triple, eller fler» likelydende forslag. Videre er det mange utsagn som i større grad bærer preg av synspunkter og «programformuleringer», uten at det kjennes relevant eller realistisk å legge det til grunn for innhold i kommuneplanens samfunnsdel. Det understrekes at det som videre presenteres fra administrasjonens side er *forslag* til hva som løftes med videre. Hvis den politiske ledelsen opplever at det er forhold som ligger i det totale grunnlaget, eller at man fra politisk side ønsker å løfte inn ytterligere, eller andre momenter, så er jo det meningen med prosessen.

Skjematisk kan prosessen vi er inne i beskrives med følgende skjema. Vi er nå i fasen med «filtrering» hvor en sterkt redusert mengde forslag blir med videre til slutfase med «nye innspill» (politisk behandling) og avslutningsvis beslutninger knyttet til hva man velger å satse på av mål og tiltak.

Vurdering:

Administrasjonen har tatt utgangspunkt i vedtatte dokumenter, planstrategi og planprogram når det gjelder noen hovedpremisser for planarbeidet. Det er på det rene at kommuneplanen *rulleres*, og at gjeldende visjon for Sigdalsamfunnet, og de overordnede målene ligger fast.

Visjon

Sigdal kommune har som sin visjon at; ***I Sigdal kan du skape no'sjøl***

En forutsetning i rulleringen av kommuneplanen er en drøfting av visjonen og visjonenes innhold, slik at man er enig i at dette fortsatt representerer «ledestjernen», noe å strekke seg etter og at den gir retning og innhold. Dette har vært drøftet, både administrativt, og ved flere anledninger politisk, både i en egen sesjon ved «politikeropplæring» med nyvalgt kommunestyret for innværende periode, og ved behandling av nevnte dokumenter.

Visjonen «I Sigdal kan du skape no'sjøl» beskriver initiativet, entreprenørskapet, engasjementet og skaperkraften i Sigdalsamfunnet. Det understreker at man griper muligheter, og at man med arbeid og drivkraft kan få til noe.

Et hvilket som helst forsøk på å spissformulere en visjon og en ledestjerne vil kunne problematiseres og diskuteres. Det har også vært drøftet «slagsider» av eksisterende visjon. Er den for individualistisk orientert, hva med felleskapet og laget som må til? Ivaretas de som har svakere forutsetning for å «skape no'sjøl»? Alle må vurderes ut i fra sine egne forutsetninger. Begrepene «*du*» og «*sjøl*» understreker det individuelle ansvaret. Men individuelt ansvar og initiativ står ikke i motsetning til hva man kan oppnå hvis flere spiller på lag. Alle som forsøker å skape noe sjøl, vil finne styrke i et lag hvor flere tar ansvar. Felleskapet og laget vinner stort på en innstilling der flere tror på at *de selv* kan være med å bidra og utgjøre en forskjell.

Av kommunen, i betydning av politisk styring, og administrasjonens daglige virke, så krever en slik visjon at vi er positive, at vi er «ja-orientert», ser muligheter og at vi bidrar og stimulerer til utvikling. I våre tjenester har vi alle, hver enkelt av oss, ansvar for å bidra til å skape gode opplevelser i hverdagen. Den enkelte kan selv bidra til å skape en god skolehverdag for eleven, en god opplevelse for den pleietrengende, eller en hvilken som helst annen bruker av det brede tjenestespekteret som produseres. Den enkelte kan bidra og utgjøre en forskjell, og det forventes at man tar et individuelt ansvar «*sjøl*» også i felleskapets bestrebelse for å skape «no»! «Noe» er bredt og åpent, og den enkelte virksomhet må definere mål og delmål som definerer hva man ønsker å få til, hva man ønsker å skape. Man må være oppmerksomme på visjonens slagsider, men det er Sigdals innbyggere, politiske og administrative ledere som sitter med definisjonsmakten, og som må fortelle og vise hva som ligger i Sigdal kommunes visjon.

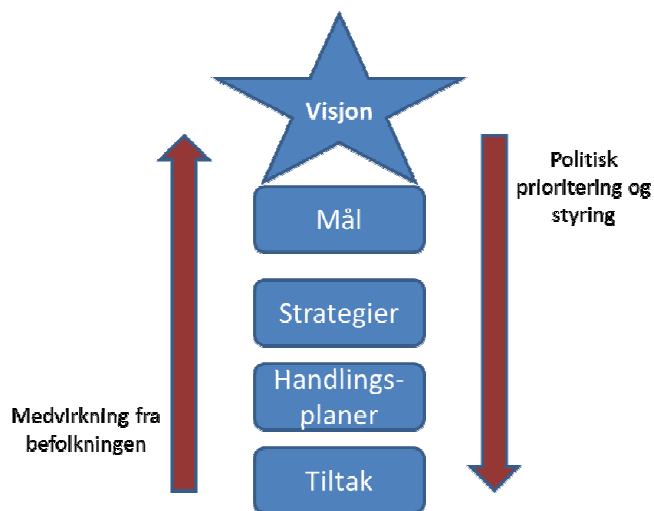
Overordnede mål

Det overordnede målet for Sigdalsamfunnet, ***å gjøre Sigdal til en attraktiv kommune å bo i, investere i og flytte til*** ligger fast. Arbeid med bo-lyst og bli-lyst er fortsatt like viktig, og et ***folketall i vekst mot 4000 innbyggere*** er fortsatt et viktig og godt mål for Sigdalsamfunnet.

Rulleringen av kommuneplanen nå viser imidlertid at det er behov for revisjon av enkelte fokusområder, med nye vurderinger og eventuelt nytt innhold i konkrete handlingsplaner og strategiområder. Noe vil være videreføring og videreutvikling av fokusområder fra gjeldende kommuneplan, mens andre innsatsområder er nye. Det vil bli jobbet videre med målformuleringer og delmål som følge av de prioriteringene som nå gjøres innenfor fokusområdene.

Ovenfra og ned, eller nedenfra og opp?

Arbeid med mål og strategier kan ha ulike tilnærminger. Sigdal kommune har valgt en modell med medvirkning og involvering, hvor man genererer innspill og tiltak på et bredt grunnlag, «nedenfra». Nedenfor er en figur hvor man har illustrert problemstillingen, som også kan brukes for å understreke at det ikke er noen klar

Alle mål er ikke ferdig formulerte når man inviterer til medvirkning. Man får en lang rekke tiltak foreslått, og man må spørre seg:

Gitt politisk prioritering og styring med overordnede mål; - Hvilke av disse tiltakene ønsker vi å gå videre med? (... og hvorfor, slik at de som ikke når frem med sine innspill forstår hvorfor noen ting blir lagt til side).

Tiltakene kan også brukes som hjelp («nedefra») for mer presist å formulere både innhold i handlingsplaner, strategier, og mål. Det er altså ikke slik at *alt* er gitt «ovenfra og ned», men snarere en prosess der man går flere runder på hva man ønsker å oppnå, og hvordan dette skal formuleres.

Medvirkning og/eller medbestemmelse?

I alle medvirkningsmøter er det presisert at man inviterer til medvirkning, noe som ikke er ensbetydende med medbestemmelse. Det er gjort klart at det tilligger politisk ledelse å foreta nødvendige og helhetlige prioriteringer av mål og tiltak. Derfor vil selvsagt ikke alt bli tatt med inn i en endelig plan. Like fullt er det jo også slik at plan- og bygningslovens føringer for medvirkningsprosesser, fra innbyggernes side, vil oppleves som en del av lokaldemokratiet. Det vil med andre ord være viktig for fremtidig utvikling og engasjement i lokalsamfunnet at politisk ledelse bruker innspill fra medvirkningsprosessene i sitt videre arbeid, og at man er tydelig på hvilke prioriteringer som legges til grunn når noen forslag løftes frem, og andre ikke blir hensyntatt i planen. Bare igjennom tydelige prioriteringer av mål og tiltak kan politisk ledelse gi tilbakemelding til de som *ikke* fikk sine forslag med i endelig plan, det være seg både i samfunnsdelen og i arealdelen av planen.

Reduksjoner av forslag til de enkelte fokusområder

Vedlagt til saken ligger en presentasjon av 642 forslag, innspill og ideer som har kommet i gjennomførte medvirkningsmøter. Dette er en reduksjon fra 785 slike innspill totalt sett, hvor

man har gjort en grovsiling av overlappende og på andre måter ikke relevante utsagn. Hovedjobben som er gjort med de 642 forslagene er å kategorisere de under valgte fokusområder. Dette er imidlertid krevende og skjønnsmessig, da et forslag om «gangsti» kan være «infrastruktur», «sentrumsutvikling» og «folkehelse» i ett og samme forslag.

Ledergruppen har gjennomført en samling der man har arbeidet seg igjennom alle de ulike innspillene for på den måten å kunne løfte frem momenter som samler mange innspill i seg, og som igjen må forventes å ha god effekt på overordnet mål (vekst i befolkning og næringsliv).

Befolkningsutvikling

Eksempler på det som mer er å betrakte som målformuleringer kan være:

- Et godt sted å bli gammel
- Opprettholde skolestruktur og se det i sammenheng med utviklingen
- Velstelte kulturlandskap
- Trygge oppvekstmiljø
- Toleranse overfor innflyttere, minoriteter og «alle andre».

Av tiltak som sammenfatter og står frem som viktige å ta med videre er:

- Leiligheter for ulike målgrupper og med ulike «kvaliteter» i «sentrum»
- Flere regulerte boligområder, boligtomter med høy kvalitet (stor plass, god utsikt ol.), ved fjorden og andre steder. Fokus på nedre del av bygda for å legge til rette for pendling.
- Etablering av grender, tun og «roer» med livsløpsboliger
- Rekkehus, eller kjedede eneboliger med fjordutsikt
- Rorbuer langs Kråkefjorden
- Kommunal infrastruktur tilrettelagt med gatelys og bredbånd
- Suksessiv informasjon og markedsføring av bomuligheter som utvikles. Levende kommunale nettsider
- Fleksibel barnehage som tilpasses antall barn, med rullerende opptak i barnehagene
- Etablere flyktningmottak
- Eggedal alpinlandsby, med flere leiligheter i sentrum

Sentrumsutvikling

Et definisjonsspørsmål?

Administrasjonen har drøftet forståelsen av begrepet, og de innspillene som har kommet. Kommunen har flere områder som vil oppfattes som sentrum for ulike grupper av beboere og besøkende. I arbeidet med overordnede mål knyttet til befolkningsutvikling og utvikling av Sigdalsamfunnet er det imidlertid viktig å se til forskning på stedsutvikling, bo-lyst og identitet. I en slik sammenheng er en klar og entydig oppfatning av «kommunesentrum» viktig. Det må utvikles sentrums-kvaliteter som gir ønsket effekt både for bo-kvalitet og egenskaper, med tilhørende handel og aktivitet. Det er Prestfoss som omfattes i det meste av innspill som er gitt til tiltak, fokus og mål. Dette betyr ikke at man ikke skal arbeide for å utvikle både, Nerstad, Nedre Eggedal og Eggedal videre, med infrastruktur og bo-kvaliteter som er særegne for disse tettstedene. Men «sentrumsutvikling» i kommuneplansammenheng handler om å løfte Prestfoss i folks opplevelse og bevissthet, som sentrum i Sigdal.

Eksempler på det som mer er å betrakte som målformuleringer kan være:

- Hyttefolket må få et forhold til Prestfoss sentrum
- Bedre kollektivtilbud
- Mer næringsvirksomhet i sentrum
- Estetikk, opprydding og miljø

Tiltak som sammenfatter og står frem som viktige å ta med videre er:

- Utvikle fjordbyen Prestfoss
- Fortetting i sentrum med flere boliger/leiligheter, aktiviteter, butikker og møtesteder i sentrum
- Parkmessig opparbeidelse ved vassdrag
- Badeplass ved sentrum
- Tilrettelegging for myke trafikanter, gangvei utenom/rundt sentrum
- Opprydding i Prestfoss Sentrum
- Løse utfordringer knyttet til Bio-brenselanlegg i sentrum.

Folkehelse

Eksempler på målformuleringer

- «At ungdom blir hørt når de ønsker aktivitetspark rundt skolene»
- Tilrettelegge for bedre samarbeid med frivillige, lag og organisasjoner

Tiltak som sammenfatter og står frem som viktige å ta med videre er:

- Skianlegg, Olhovd (Gondol) med snowboardpark, jibbing osv.
- Løyper for snøscooter, 4-hjuling og annen motor-aktivitet
- Forbedre skianlegg i Prestfoss (... allerede i eksisterende planer?)
- Skiløyper (alpint) ned til Eggedal
- Flere gang og sykkelstier
- Enkel «aktivitetspark» i PF sentrum (eks «høyt og lavt»)
- Universelt tilrettelagte turstier
- Aktivitetsområde med gangsti langs fjorden, bru over elva
- Etablere frivillighetskoordinator
- Etablere kulturhus

Videre er det til folkehelseområdet foreslått en lang rekke momenter som «sosiale tiltak uten fysisk aktivitet». Dette går mye på ulike *møteplasser og arenaer, turer og aktiviteter*, eller *innendørs aktiviteter* med utgangspunkt i at trivsel og samvær er god folkehelse. Her er det ikke gjort noen nærmere prioritering/fokusering da alle disse står i selve grunnlaget.

Næringsutvikling

Eksempler på målformuleringer

- Legge til rette for næringslivet
- Få bensinstasjon og vinmonopol på Prestfoss
- Satse på håndverk og turisme, herunder aktivitetsturisme (elva, klatring, Trillemarka)
- Utvikle lokale jobber og kunnskapsarbeidsplasser
- Styrke lokal matproduksjon
- Styrke «handelsbalansen» med mindre handelslekkasje

Tiltak

- Satse på Næringshagen i Buskerud, som utgangspunkt med kontorplasser for pendlere
- Fortette dagens næringsarealer, regulere for mer små-industri
- Drive sentrumsutvikling
- Markedsføre Trillemarka
- Bevare kulturlandskapet
- Stipender, og leiligheter for utøvende kunstnere i Prestfoss/tilknyttet Folkemuseet
- Pakking av reisetilbud, (eks. Madonna-turisme for katolikker)
- Videreutvikling av fibernett for hjem og hytter
- Øko-landsby/kolonihager ved Soneren/Kråkefjorden
- Bedre tilgjengelighet på offentlige tjenester (lokalt produsert jfr kommunereform)
- Helhetlig reiselivsplan for Sigdal/Norefjellregionen (les; koblet til nasjonale og regionale planer)
- Hva skal Sigdal være? Tydelig profil og spisset markedsføring.

Infrastruktur og Samferdsel

Helt sentralt under fokusområdet Infrastruktur og Samferdsel er det faktum at svært mye av de innspillene som kommer inn ligger til andre enn kommunen «å løse». På den måten gir de snarere retning for hvordan man må drive påvirkning og dialog med vegvesen, fylke, kollektivselskaper og politi (for å nevne noen) for å få gjennomført det man ønsker.

Eksempler på målformuleringer/programformuleringer kan være følgende:

- «Bedre veier, bedre skilting»
- Bedre kollektivtilbud og korrespondanse i kollektivtilbudet
- Bedre infrastruktur er viktig for å kunne trekke til seg nye innbyggere

Eksempel på tiltak innfor dette fokusområdet er:

- Generelt styrket sykkel- og gangveinett. (Eks. forslag «langs hele FV 287»))
- Tilkomstvei utenom Åmot, med bedre inn- og utfartsårer i Modum
- Opprustning av rasteplasser langs FV287
- Forbedret/ «ny» vei til Kongsberg
- Bedre kollektivtilbud Åmot – Hokksund – Drammen
- Pendlerparkering (i Modum?)

Oppsummering

Punktene over reduserer 640 linjer med utsagn, forslag innspill og formuleringer til 20 kulepunkter vi har kalt «Eksempler på målformuleringer» og 45 kulepunkter med forslag til mer konkrete tiltak som ønskes gjennomført av de som har engasjert seg i medvirkningsprosessen. Administrasjonen ser at det nå er en sentral politisk oppgave å jobbe med mer konkrete målformuleringer knyttet til fokusområdene. Hva ønsker man å få til innenfor hvert enkelt område, for så å kunne prioritere tiltak. På tiltakssiden vil det formodentlig fortsatt være behov for å redusere og kvalitetssikre noe.

Formannskapet som arbeidsgruppe må ta stilling til om man mener det er forhold som er «uteglemt», enten av formuleringer og innspill som ligger i det totale grunnlaget, men som ikke er løftet frem i administrasjonens arbeid med «reduksjon». Eller om det skulle være forhold man som politiker i Sigdal mener må med på selvstendig grunnlag uten at dette har kommet frem i medvirkningsmøter.

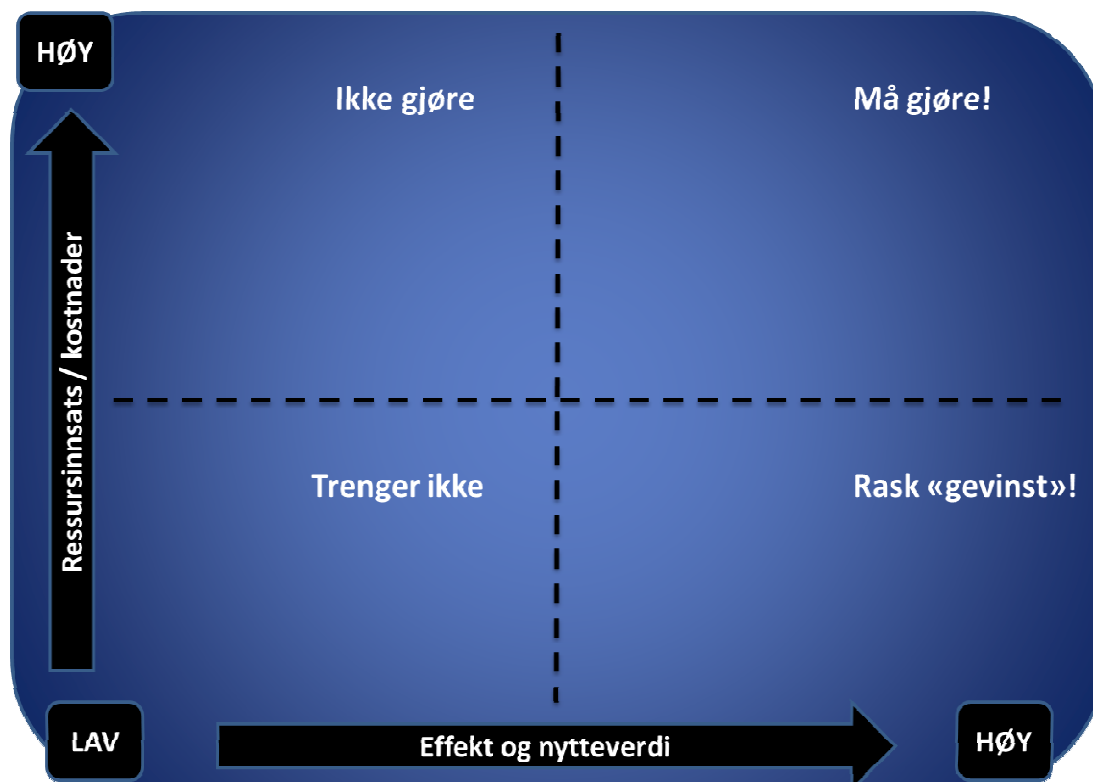
Rådmannen legger opp til at denne saken legges frem igjen i formannskapsmøte den 11.09.14 og at det til dette møtet kan fremmes forslag fra de politiske gruppene, som behandles i formannskapet, og som således gir administrasjonene de siste føringer for å kunne føre et forslag til en samfunnsdel av kommuneplanen i pennen.

Det er behov for noe ytterlige reduksjoner og innsnevring i tiltaksporteføljen og administrasjonen ønsker å drøfte med politisk ledelse hvilke syn de har på metode og tilnærming for dette. En naturlig tilnærming til dette kan være ved å plassere ulike tiltak og forslag i følgende matrise. Spørsmålet man må stille seg til de enkelte tiltakene er:

- Hva er effekten og nytteverdien av dette tiltaket, sett i forhold til våre overordnede mål og delmål? Er det høy effekt og nytteverdi?
- Hvilke ressurser og «kostnader» i betydningen kroner/arbeidskraft/tidsbruk krever dette tiltaket, er det lav, moderat eller høy kostnad ved gjennomføring av dette tiltaket.

På denne måten kan man også gjøre en ytterlig «siling» av porteføljen med tiltak.

Tiltaksmatrise

Forslag/innsspill/ideer rundt BEFOLKNINGSUTV.

Trekkplastere (Kommunal ansvar):

Bolig og regulering

Terrasseleiligheter
Svære luksushus langs Soneren
Grender, tun med livsløpsboliger (billig)
Flere regulerte boligområder
Boligtomter med utsikt
Boliger på Høggåsen og Hagajordet skogen
Boligfelt Solumsmoen/Sandsbråten
Prospekter og reguleringsplaner bør markedsføre i Oslo
Flere boligtomter i øvre Eggedal
Eldreboliger men ikke omsorgsboliger
Boligbygging på Solumsmoen
Flere boligtomter langs 287
Gjøre det enkelt å bygge
Tomter nedre del av kommunen med hensyn til lettere pendling til bynære strøk.
Fjordutsikt – kjedet eneboliger + rekkehus (lit billigere)
varierte leiligheter
Rorbuer langs Kråkefjorden
Boligområdet ifjordområdet mellom Spar og byggeren
Flere tomannsboliger i Sigdal for unge og eldre
Fortetning rund eksisterende boligfelt
Markedsføre byggeklare tomter
Tørre å satse på større boligfelt
Reguleres i kommuneplanen men ikke bruk dyrket mark
Leilighetsbygg med varierte leiligheter på Nerstad
Aktive Mindre boenheter for eldre/enslige/nyetablerte
Bofellesskap for eldre
Tilgang på boligtomter for å øke folketallet
Mer byggeaktivitet i Prestfoss sentrum
Variert botilbud
Store tomter plass til hage
Kommunale infrastruktur bør inneholde gatelyst og bredbånd
Bruk gode landskapsarkitekter for å lage gode planer
Leiligheter til eldre og ungdom
Sentrumsutvikling i Prestfoss
Bærekraftig regulering

Lage attraktive boligfelt men krever ivaretagelse av skole/barnehage
Lage gode planer og prospekter for å hente de som fraflyttet bygda etter studie
Tomter lenger ut enn Nerstad er mere attraktiv for pendlere

Informasjon

Mer og bedre informasjon om tilgjengelige hus og tomter på nettsidene.
Mer informasjon om trenings – og aktivitetstilbud
Mer nett-informasjon om mat- og drikketilbud

andre tiltak

Trygg og attraktivt samfunn
Opprettholde skole og ser de i sammenheng med utvikling
Satsing på de yngre (tilhørighet/identitet)
Satsing på de eldre "god sted å bli gammel"
Velstelte kulturlandskap
Beholde offentlig tjenestefunksjoner (politi, lege, ambulanse med mer) = trygghet
Bedre veier
Trygge oppvekstmiljøer
Pendlerparkeringsplass
God barnehagedekning
Arbeidsplasser for høyutdannede
Skolen må beholde lokalt
Større barnehage
Ungdom tilbake gjennom attraktive arbeidsplasser
Oppfordre/belønne de som skaper sin egen arbeidsplass
Kommunale tjenester da hvor folk er
Mobilisering i lokalsamfunn til forskjellige formål
Fleksibel barnehagen som tilpasses til antall barn
Toleranse overfor minoriteten
Inkluderings tiltak
Oversiktlig struktur av kommune
Rullerende opptak i barnehage
Spesialisering når det gjelder sammenslåing
Godt vedlikehold av kommunens veier

Trekkplastere (Kommunal påvirkning):

Flyktningmottak
G4 dekning for mobildata over hele Sigdal
Videregående skole – Omdømmeskolen
Flere gang og sykkelstier
Flere butikker i sentrum
Eggedal egner seg som alpinlandsby - flere

leiligheter i sentrum
flere nye foretak og arbeidsplasser
Utleieboliger på Eggedal gjestearbeidere
Bedre offentlig transport (oftere)
Faste ruter for buss til butikk for de som ikke kan kjøre egen bil
Helikopterlandingsplass
Poolstasjoner med shuttlebusser for pendlere
Hotell ved Strandefjorden
Samarbeid med nasjonal / Internasjonal
Høyskole (utvikle-etablere)
Forbedre og/eller ny vei til Kongsberg (mange jobber)
Arbeidsplasser i skogsbruk
Beholde lensmann/politi i Sigdal
Tiltak for økte boligpriser både når det gjelder leie og eie
Ivareta gårdsbruk i Sigdal
Bedre busstilbud i feriene
Levende Kommunale internettsider
Få Farmen til en gård i Sigdal.

Midler/råd/spørsmål:

Hvem skal vi trekke til oss? Mangfold med nyanser.
Utvikling i takt med befolkningsøkning
Lage noe av våre stedsegne ressurser
Legge kvalitet av skoleveien til grunn for busstilbud, ikke avstand
Befolkningsutvikling – øke attraktiviteten av Sigdal
Bygg videre på eksisterende verdier, kunst, mat og natur
Tiltak som øker gjennomsnittlig utdanningsnivå - Rekrutering målrettet
Risiko /kostnad for å legg ut boligfelt?
Kvaliteten kontra kvantitet?
Sunn oppvekst – idrettskultur – Folkehelse
Kortere reisevei bedre infrastruktur
Flere muligheter for bosetting
Attraktivitets tiltak for å beholde ungdom
Flere innbyggere for å sikre utvikling og bærekraftighet

Forslag/inns spill/ideer rundt INFRASTRUKTUR

Statens Vegvesen/Politi/Brakar/NSB

Syssel-/gangveier langs hele Fv. 287
Sysselsti rundt Kråkefjorden
Bedre Veier
Bedre skilting
Forbedre og/eller ny vei til Kongsberg (mange jobber)
Gang og sykkelvei fra Prestfoss til Lauvli
Fartskontroll og fartsvurdering
Legge tilkomstveien utenom Åmot
"Handelslekkasje
Bedre vei til Åmot
Sysselsti Prestfoss – Sandsbråten - Nerstad
Opprusting av rasteplasser langs fylkesvei 287
Rasteplass ved Nesvollan bør utvikles til et STOPPE-sted/eyecatcher
Bedre inn-/og utfartsårer til Modum
Bedre bussforbindelse til Åmot/Hokksund/
Drammen
Gjerne tog Åmot – Drammen
Bedre vei til Åmot
Pendler buss til Åmot /Hokksund
Bedre inngangsinfrastruktur
Helikopterlandingsplass
Ny hovedvei fra Åmot til Haugfoss + oppgradert vei resten av dalen

Framkomst

Utbedring av veikvalitet
Utvide gang og sykkelveier Nord og sør i forhold til skole
Med bedre infrastruktur følger nye boliger
Sikre skoleveien slik barn kan ferdes til fots, sykkel ect.
Bedre info på skilt og plassering av skilt på tursti
Kommunikasjon til arbeidsplasser
Legge kvalitet av skoleveien til grunn for busstilbud, ikke avstand
Asfaltering i Prestfoss
Infrastruktur for småbarnsfamilier
Tilgjengelighet /vinterføre/ myke trafikanter

Fritid/fysisk akt.

Gangbru over elva fra Folkemusikksenter
Spaser mulighet/strandpromenade langs hele Kråkefjorden
Gang- /sysselsti over fra Køssa og Berget til Grasvik
Stimulering og synliggjøring av turstier
Toalett parkering om sommeren på badestrand Haglebu "Rasteplass"

Tilrettelagte sommerstier fra sentrum langs fjorden
Sykkelvei- gangsti fra Modum til Haglebu
Lengre Trilleveier for barnevogn
Større gangvei nettverk

Fjellturisme

Legge til rette for godkjente snøscooterløypene
Infrastruktur = turisme i fjellet (og fjellet)
Regulere for heiser og nedfart som veier
Haglebu har behov for gateløys
Godkjenning parkeringsplasser som er opparbeidet/merket som dagsturisme
Sykkeltrase fra Haglebu til tempelseter
Trase fra fjellet til bygda fra Tempelseter til Eggedal (kjelke/ski/syssel) – frakte opp
Skiløype skal ha god kvalitet i form av langsiktig planlegging
Sykkelsti over hele fjellet

Data

Utvikle datakommunikasjon 3G/4G
Bredbånd på Haglebu

Andre ting

Holde elva synlig langs hele 287
Fylkesmannens myndighet skal reduseres og/eller overføres til kommune
Infrastruktur er viktig for å kunne tiltrekke seg nye innbyggere
Beholder de som pendler til Kongsberg
Infrastruktur skal sees i sammenheng med identitet og befolkning

Forslag/innspill/ideer rundt SENTRUMSUTVIKLING.

Sentrumstiltak:

Fjordbyen Prestfoss
Få organisert en PRESTFOSSDAG med handelsstanden
Attraktivt sted for å handle for hyttefolk
Møtesteder i sentrum
Eget sykehus og videregående skole
Innbydende steder
Mann får lyst til å stoppe
Fortetting i sentrum med flere boliger leiligheter, aktiviteter og butikker

At hyttefolket får et forhold til Prestfoss sentrum
Samle handelsbedriftene på et sted
To hovedsentra
Prispolitikk på salg og utleie
Parkeringsplan
Parkmessig opparbeidelse ved vassdrag
Badeplasser ved sentrum
Bedre kollektivtilbud
Trafikkavvikling
Opphold for eldre i sentrum
Bo i tilrettelagte boliger i gangavstand av alle servicetilbud
trygg fremkomst for myk trafikanter og orienterings /bevegelsehemmede
Flere næringsvirksomhet i sentrum
Hovedkontor etablering av større bedrifter
Tilrettelagt for myk trafikanter
Folkehøyskole i Prestfoss
Gangvei utenom kommunesentrum
Utbedring krysset DNB og herredshus
Helhetlig tenkning
Eldre folk til sentrum

Forslag til Prestfoss sentrum:

G-sport, Ikea, Vinmonopol, Big Horn, Aplebutikk i Prestfoss, Ipad hus/datahus, Fjordrestaurant, Burger King, Star Bucks, Kiwi, Kafear, Sportsbutikk, Konsertområdet (til store konserter), Sushi restaurant (med Take Away), Musikkforretning, Mac Donalds, Kjøpesenter, Klesbutikk,

Forslag til Eggedal sentrum:

Helhetlig plan Eggedalsentrum, flere parkeringsplasser, tannlege, frisør, flere forretninger/handlegate og kulturtilbud, Busslommene i Eggedal, delkontor for helsetjeneste, Julemarked,

Forslag til Nerstad sentrum:

Butikk på Nerstad
Nerstad - Butikk + kafe samme sted

Forskjønnning

Miljøgata
Åpne Prestfoss, det er for trangt
Sjøpeltømming/rydding v d populær plasser
Opprydding i Prestfoss sentrum
Renere luft (flisfyring)
Øke lengde av skorsteinen fra biovarmeanlegg
Biobrenselskorstein kles inn med lys og glass
Infrastruktur i sentrum tilrettelagt for myke

trafikanter
tydelig sentrumsmarkering for tilreisende
Sautonbygget kjøpes og pusses opp
Torgområde foran Rådhuset
Samle all reklame på en plass
flere butikker på Aslebuatomten
Bevisstgjøring av hva vi ha i sentrum
Aktiviteter i sentrum .
Julegater
Byggeskikkregler og byggeskikkpris
Hva med estetikk i sentrum
Prestfoss brygge

Boligbygging

Utleie enheter i sentrum
Også fritidsboliger ned i sentrum
Flere leiligheter i sentrum
Flere boliger i sentrum, privateide utleie til ungdom og vanlig utleie
Nytt bygg i sentrum på Aslebu tomt (næring/butikker/leiligheter og kontorer)
Leiligheter i sentrum (bussholdeplasser)
leiligheter med fjordutsikt
Folk skal bo i sentrum
Solside tomter
Alpinlandsby også som bolig
Leiligheter til de eldre
Strategisk oppkjøp av eiendommer
Fortetting av boliger
Næring i kombinasjon til bolig

Midler/Råd/Spørsmål

Eggedal er norefjellporten etter at riksveien legges om
Levende lokalsamfunn som tar vare på innvandrere
Eggedal levende fjellandsby
Flere offentlige toaletter
Kommune skal være eksemplarisk
Legge til rette for utvikling av kommune
Tenk stort nok
Hvor er de forskjellige oppgavene?
Bannere
Finansiering tiltak langs veien se på enkelte steder/hus i sentrum
Vise naturlige kvaliteter
Naturopplevelser – pakker
Få utflyttere til å flytte hjem
Se næringsmuligheter på hvert stedd hvor et folk
Landlige opplevelser
Flytte konkurranse fra lekkasje til lokal handel

Informasjon om aktiviteter.
Ake løype tilrettelegge i sentrum
Billig gir ikke alltid flere kunder
Sentrumsutvikling og verdiskapning
Beholde vår lokale tannklinikk
Eget estetisk plan slik at vi får en mer helhetlig utbygging
Styrke sentrumsutvikling Skole butikk arbeidsplasser
flere arbeidsplasser der befolkningen skal bo
Næringsutvikling som passer i bomiljøer
Leiligheter for ungdom og eldre
Flere arbeidsplasser
Boligtomter og leiligheter i Prestfoss og på Nerstad
Bedre overnattingsmuligheter i Prestfoss

Forslag/innspill/ideer rundt FOLKEHELSE

Organisert idrettsaktivitet:

Skianlegg ned fra Olhovd
Super fritidsanlegg
Lage avtaler med lag og foreninger om bruk av treningsstudioer
Nytt anlegg i skiheisen i Prestfoss
Kunstgressbane
Mer satsing på fridrett
Håndballbane i Prestfoss
Bedre håndballgulv på Nerstad
Bob-/akebane fra Olhovd til Prestfoss
Ishockey/bandybane
Større basseng
Orienteringsposter rundt omkring i bygda (Modum – modell)
Rulleskiløype

Uorganisert idrettsaktivitet

Idrettshall er samlingstedet for alle/møteplasser
Klatresenter
Zipline over Soneren
Ny skiheis og utvikle Skianlegg i Slettebakken
Moderne Svømmehall inne og ute
Bra treningscenter for alle aldre
Snøscooterkjøring
Padle, rafting og andre aktiviteter langs elvebredden

Idrettshall med multifunksjonell bruk
Merke løyper og turstier i skogsterrang
Løyper ned til Eggedal
Hold aktivitetsarenaer gående hvis ikke med org. så som et uorganisert tilbud
Skiløypenett i hele bygda
Snøscooterløype
Mer utleievirksomhet for fjell og vannaktiviteter
skiløypenett fra Simostranda til Haglebu (begge sider av dalen)
Vannskuteraktiviteter på Soneren
Lage konsept 71grader Nord – aktiviteter i løypa – mestringsfølelse md forskjellige graderinger.
Scooterløyper, løyper for 4hjulinger, park for ski – jibbing – twintipp – sykler med ballonghjul,
Klatrepark for å aktivisere unger. Samarbeid om ”høyt og lavt” i Eggedal. Kirkebygda.

Fysisk aktivitet :

Flere skilte turstier i skog og mark
Småbarnsforeldre liker trillevei til barnehagen
rekreasjonsplass Sandsbråten
Skiløyper og slalåmbakker
Flere gangveier
gang og sykkelstier
tilrettelagte skiløyper
Gang og sykkelsti
Scooterløyper på begge sider av dalen
Tilrettelagt vassdrag for fiske
Naturbarnehage
Sykkel-/gangveier langs hele Fv.
Ubåtturer i Soneren
Rydde og merke tursti
Flere ungdoms- og eldre tilbud
Enkel aktivitetspark – sentrum – folkehelse – spleiselag. A la Høyt og lavt.
turløyper organisert Tempelseter – fiske
Lov til å kjør lysløype med 4hjuling
Fisking, lær om fisking, tilberedning av rakefisk og andre varianter, Ta opp garn.
Gammeldansgruppe
Leirskole variant for å bygge på selvilliten.
Trolløyper i LauvliAktivt idrettsmiljø Levende skole
Merket turstier i området
Samfunnshuset benyttes for dagopphold med aktiviteter for eldre
Turstiene tilrettelagt for alle (lavterskel)

Et større kommunalt engasjement for å benytte Sigdalshallen og uteområdet
Ungdomsaktiviteter på ungdomsarenaer
Aktiviteter av regional verdi (ridesenter)
Varierte fritidsaktiviteter som fenger alle
Felles aktivitetsareal for lag og foreninger
Ungdom som arrangerer aktiviteter for de eldre slik at de også få bruke idretts- og kulturtilbudet.

At ungdom bli hørt når de ønsker aktivitetspark rundt skolene
Merking av turstier/turmål
Bygge ut sigdalshallen med andre tilbud
Faste traseer for snøscooter
Høyt og lavt i Eggedalsentrum
Turstier med universell utforming
Gangveier /sykkelstier fra Sigdalheimen
Oppmerksomhet rundt fritidstunet og aktivitetstilbud
Fritidsaktiviteter for eldre eks bowling
Aktivitetsområde langs elva som forbindes med gangbru
Park langs elva
Fortau fra Sigdalsheimen til plantesenter
Natursti langs elva
Mer fysisk aktivitet (en krone brukt = 5 kroner spart)
Prioritert folkehelse
Lavterskel aktivitetstilbud
Gang og sykkel Prestfoss - Kolsrud – Nerstad gode nærmiljøanlegg
Gangvei fra Solumsmoen til Nerstad og opp til Prestfoss
Støre innendørstreningskapasitet i vinterstid
Sykkelstinettverk som binder hytteområder sammen
Tilrettelegging og lignende. Tilbud for skikjøring i fjellet på kveldstid
Aktivitetskalender på nettsiden
Sykkelsti gjennom hele bygdaSkatepark
Gangbru over elva fra Folkemusikksenter
Spaser mulighet/strandpromenade langs hele Kråkefjorden
Sigdals svar på Birken/ 3N
Elveområdet med sykkelsti
Utleie sykler , teltplass etc. Langs elven.
Langrennstadion med skiskyting
Helsefremmende aktiviteter i lokalsamfunnet universell utformet fiskesti
Alle i Nerstad i bevegelse
Legge til rette for idrett og andre fritidsaktiviteter

Badeland
Mer aktivitet på Strandefjorden sommerteater
Tilrettelagte fiskeplasser langs fjorden
Snøscooterløype på fjellet
Gang- /sykkelsti over fra Køssa og Berget til
Grasvik
Sykkelsti rundt Kråkefjorden
Bowlingbane
Stupebrett i badebasseng
Flott parkanlegg - Central park
Trollpark – naturbasert løype, fysisk utfordring
, vi rydder, opplev fisk,
Større gymsal
Barnevognløyper tilrettelagt.
Alle har godt av å lea på seg. NAV md flere, gå
Haugenaleen.
Gangsti langs fjorden med opplevelser, god
merking av startpunkt v tursti.
Fokus på organisert fysisk aktivitet.
Norefjell en Østlandets aktivitetspark
Akebakke fra Tempelseter til Eggedal
Universell utformede stier i sentrum
Turstier
Fiskeplasser i tråd med universell utforming
Sigdals samarbeid med Drammen/Oslo om
fritidstilbud (særlig B&U)
Mulighet or motoriserte aktiviteter på vann
Sammenhengende scooterløype gjennom
bygda
Flere marka-aktive og spennende alternative
scooterløyper
Organisert gruppeaktivitet ism. DNT og
Drammen og omegn turistforening
Stavgang, seniordans, hjernetrim etc.
Lette tilrettelagte gang – og sykkelstier
Tilbud til barn/åpen låve med ulike
aktivitetstilbud
Skilting av sti nettverket i Eggedal

Sosiale tiltak uten fysisk aktivitet (møteplasser):

Pub med Quiz-kvelder
Mye mer "STRAND"
Gondolbane til Olhovd
Videoverksted
Badestrand i Prestfoss
Dans på folkemusikksenter fra freestyle til
foxtrot
Lavterskelmøteplasser
Kino
Helgefester gjennom hele sommer en på

Strandefjorden
Opparbeidet fellespark/piknikplass
En stor st.Hans-feiring ved fjorden
Kulturelle møteplasser, barn/ungdom/eldre,
skape noe sammen
Utbedring av møteplass på Nerstad
Gode møteplasser
Strikkeklubb
Kulturhus og Husfliden i eget lokaler
Flere butikker
Kulturhus
Ungdomsklubb oftere åpen
Utvikle ungdomsklubben
Øvingslokaler for Korps og Kor
Flere kulturaktiviteter for eksempel
drama/kunst/musikk
Markedsføre arrangementer
"Hva skjer i Sigdal turer" med skole/foreldre
og brukere av Sigdalheimen
Skulpturpark barn& Unge (barnekunstmuseet)
Større tilbud kulturskole
Dansegalla for Rockefolk (ikke svensktopp)
Beholde skole og tar den mer i bruk som
møtested
Sikre et godt møtested for lag og foreninger
Lokal pub i bokstavelig betydning (Public
House)
Mer rom til lek
Gondolbane fra Eggedal til Tempelseter
Møllaområdet som samlingsplass
Julemarked og andre juleaktiviteter
Fagenes marked – husk fredag
opplevelseslåve for barn hos en gård nærmest
Prestfoss
Møte plasser (lavterskel) i museumsområdet
Moderne melkeramper til barn og ungdom
Regionalt samkjøring av kulturelle
arrangementer
Få til en julegate
Møteplasser for ungdom (ungdommens egen)
Møteplass for småbarns foreldre
Utvikle attraktive møtesteder B&U
Motivere landbruk til aktiviteter på gårder

Trivsel:

Utbedre asfalten på ungdomskolen og Nerstad
skolen
Toalett i sentrumsområde Prestfoss
Fritt for støy (grustak og snøscooterkjøring)
Bever safari på Nerstad
Kultivering for fising i vassdragene
Attraktive bomiljø

Vedlikeholde rasteplasser og infoskilt (turisme) med toalettBarselgrupper
17 maitog uten kirkegang
Gangtunnel for å krysse veien til skole
Åpne opp landskapet mot elva
Velstelt kulturlandskap
Bevar landbruksarealer
Parkeringsplasser der turstien begynner (avtaler med grunneier.
Rydding langs elver og vei
Oppruste hengebruene for å utvide området
Bedre kollektiv tilbud d flere bussruter
Tilbud ved sykmelding om å komme i fysisk aktivitet.
Bedre samarbeid Helse og Røde kors
Opplevelsessted for barn
Bedre busstilbud helgene
Søppeltømming i indre –områder ikke bare langs hovedveier
Trygg oppvekstmiljø for barn
Utnyttelse nærheten til fjorden bedre
Sette pris på å gjøre noe av flott utsikt lage det til en varemerke
Folkehelse og fritidstilbud , både i Eggedal og Prestfoss
Ulike Wellnes service – tilbud til hytte og fritidsbeboere Barnekunstverk, skulpturpark

Helse

Legge til rette og reklamere for økologiske tilbud og livsførsel (rent mat)
Grunnlag for god helse i barneåra – kosthold veiledning i skole – rå grønnsaker
Frivillige organisasjoner trenger hjelp å koordinere samarbeid
Nettverksarbeids rundt vanskeligstilte
Eldre skal få hjelp da de bor
Utvikling i PL & O – trygg å bli gammel

Sykdom

Nettverk rundt e sykmeldte for å kunne aktivisere seg.
Tilbud ved sykmelding om å komme i fysisk aktivitet.
Fysisk/mentalt – hun avløser ordning – legevaktordning i helger og ferie. Bedre for dyr enn mennesker.
Flere uføre i jobb

Behov

Barnevakt til dagsmøter
Oftere kommunenyt

Friv.org. slipper å betale kommunale avgifter
Ansette en frivillighetskoordinator
Legge til rette samarbeid med 3 sektor
Samarbeid mellom de forskjellige friv. Org.
Kommunale verksteder for å utfordre ungdom og voksne til problemløsning
Skole med integrert barnehage
Beholde politien
Flere innbyggere flere barn, sikre skolen 2
Naturkvalitet og biologisk mangfold ivaretas og forbedres
Villreinstammen og Kongeørn på Norefjell tas godt vare på
vassdragene skånes mot forurensning og utbygging
Flere ansatte i barnehager og skoler
Større mangfold

Hytte og fjell

Hyttefolket: noen vil bo på fjellet når de bli gamle.
Middelklasse – hvem er hytteeiere hva kan vi få ut av de .
Hyttebruk – fastbopel > hva fører det til på sikt? Mulighet or private og å serve diverse behov.
Vi har lett for å generalisere – Hvem er hytteeiere? Hvem bruker mest penger?
Reinvestering av kapital fra salg av hyttetomter
Markedssegmentering hyttebrukere.
Hyttebeboere kan velge bosted og skattekommune

Diverse

Tenk renseanlegg når det utvikles nye boligområder
Utvide mottak for kloakk og gråvann til renseanlegg Skilting for å markere at mann er på Nerstad
Arbeid for trygd, Nav og andre inaktive Natur og stilhet
Flere innbyggere
Igjen Mobbing
God skole
Og kollektivtilbud
Bredbånd i Tukudalen
Et samfunn da alle tør å snakke sammen
Helhetlig tenkning – dra i samme retning

Forslag/innspill/ideer rundt NÆRINGSUTV./ VERDISKAPNING

Utvikling handelsstand/industri

Oppfordre sigdølinger å kjøpe lokalt.
Alle kjøkkener i kommunale bygg bør være Sigdal kjøkkener
Bensinstasjon/gatekjøkken i Nerstad/Prestfoss og Eggedal
Søndagsåpen butikk
SET bør representere alt som het bygdeservice (arbeidsplasser og tjenester).
Legge til rette for næringsliv
Arbeidsliv om 10-15 år turisme og håndverkere++
Flere aktiviteter som vi kan legge til rette for klatrepark
skape arbeidsplasser
økt trafikk = økt interesse for tilstøttene næringer
Vi trenger arbeidskraft boliger – tomter – leiligheter til de eldre.
De linke jobber ute , Få tak i de flinke som er på skole /studier.
De gamle småhusene (tomme gårdshus) kan de få støtte til kloakk/vann for å få leid ut.
Kreere næringsforum med kommune som er involvert med f.eks. næringskonsulent
Industriområdet - klynger – tanker.
Landbruk + kulturlandskapet= arbeidsplasser
Bestillingsdrosje som kollektivtilbud
lokal matutsalg
Å legge til rette for start av næring
Sagbruk og annen foredling av sigdalstømmer (lokalt salg)
Klesbutikk som har det vesentligste mann trenger og sportsartikler
Mer dagligvare – konkurranse og < handelslekkasje
Lokale jobber
Vinmonopol
Vinmonopol i Prestfoss
Næringshagen = En til 2 dager i uke i Oslo og kontorplasser i næringshagen
Arbeidsplasser for høyutdannede folk
Utnytte elva i nærings-/fritidssammenheng
Ledig næringsareal for nyetablering
Fortetting av dagens næringsareal

Alltid en butikk som du trenger, som også leverer etter bestilling
Apotek
Hjem for en femtilapp ordning
Tilrettelegge for de som drive grønn omsorg
Grønn omsorg som tilleggsnæring til landbruk
Regulere til mere småindustri
Storbutikk på Nerstad/Butikker på Nerstad
Mulighet for bestillingsdrosje
Greenplassen utvikles for ren små industri og utvides med evt. Boligfelt
Cafe/møteplasser
Tilrettelegge for småbedrifter i etableringsfase å beholde hytteområder som arbeidssted
Dyrekirkegård med ovn
Ny matbutikk (KIWI) på Nerstad
sentrumsutvikling i Prestfoss
Utnytte utmarka til beiteområder
Folkehøyskole
Foredle produkter til lokal mat
Flere sigdølinger som jobber i Sigdal
Utnytte råstoffer fra landbruksområdet til å skaffe arbeidsplasser
Pol i butikk
Lønnsomhet i landbruket - attraktiv produsere mat
Bedre utvalg av varer og bransjer
Haglebu = eksempel for næringsutvikling.
Bedrifter som utnytter fritiden til hyttefolk mange og varierte arbeidsplasser
Sportsbutikk/apotek

Utvikling gjennom kultur

Sommeraktiviteter utendørs (badeland) Hvem skal ta tak i dette?
Tiltrekke oss nye kunstnere atelierbygging
Bedre markedsføring av Trillemarka
Møllaområdet – Tveitensamlingen kan videreutvikles
Kompetansesenter rundt det hva er unikt for Sigdal.
Bevare kulturlandskapet
Lokale fritidsguider som tilbyr turer til f.eks. Gruvane/Ramstad/Helvete/Gampedalen med mer.
Samarbeid kunstnerhjem
Filmen ta tiden tilbake
Dokumentar : Bygd i utvikling inn i framtiden
" " Sigdal fra Sør til Nord.
Unike ting for Sigdal = KORTREIST MAT og KUNSTDESIGN

Trillemarkasentrum på Mølla
Pakker (kulturtilbud og aktiviteter)
Utvikle magasinet pluss FNS og
aktivitetsutvikling
Hyttebeboere tiltrekkes til sentrum i helgene
pga. aktiviteter
Spesialisering NISJER
SATSING gjennom lobbying i kulturdep. :
kunstnerhjem /kunstnerdalen.
Foredling og salg av lokal mat
Variert kurs- og kulturtilbud
Flere aktiviteter i folkemusikk senteret
Utvikling av kulturtilbud som gir sigdølinger
stolthet
Legge til rette for annet type Næring
Guidede opplevelsesturer for hyttefolk og
andre
Gjenoppta guidekurs for ungdom
Utv. Kulturlandskapet med økt beitemark
levende kultursenter på museumsområdet
(mye forskjellige aktiviteter)
Kunstnerleiligheter i Prestfoss/folkemuseet
(utøvende kunstnere)
Bedre reiselivssatsing (katolikker) med
madonnatur
Matopplevelse/spisested – kortreist mat
kunstnerstipend med leilighet i folkemuseum
Pakker – reiselivsopplevelser med overnatting
på gård

Innovasjon/Data/Modernisering

Større andel av ungdom har høy utdanning, gi
dem utv.mulighet
Utbygd fibernett med raskt fiber slik at
jobben kan tas med til hytta
Tørre å satse på andre verdier enn hytter
Økolandsby med dyrking av eget mat
Ungdom som tar initiativ, tenk utenfor boksen
Nettverkshus
Miljøbygg utvikling eksempel prosjekt Europa
Eggedalsfjellet – en gruppe som starter
ideutviklingsprosesser.
Mange små bedrifter som har tanker om
fremtiden
Jobber til de med datautdanning
Apps og lydfiler spesialtilpasset kunstnerdalen
(egen guide og musikk på øre)
Bedre internett sider når det gjelder reiseliv
Asplan VIAK ABC-modell (rett virksomhet på
rett sted)

Utvikling turisme/Fjellet

Hyttefolk er inntekt = must og røyk i pipa=
tilstede
Der pengene skapes skal de ”legges igjen” .
Det oppfordrer til enda mer skapning
Bedre turistsatsing
Hovedmål: Norges viktigste turistkommune?
Bo og jobbe fra hytta
Kolonihage langs Soneren / kråkefjord
Komplette opplevelsespakker for eksempel til
en uke opphold
Kalking av Soneren for å øke fiskebestand
Rasteplasser så folk kan se den fine bygda vår
Overnatt. På stabbur med lokale historier og -
mat
Bygdehjelp med forskjellige tjenester– for
fastboende og hyttebeboere
Skilt på norsk og engelsk
Kombinasjon av uberørt natur og kommersiell
turisme
Næring- satse på turisme ikke bare hytteliv
kunstnerhjem trillemarka
Trillemarka senter Tveitensamling koble
trillemarka med mølla
Ukes gjester på fjellet , ikke bare helgetrafikk =
flere jobber
Produktutvikling med turisme som produkt.
Fjelutvikling hytteeiere/turisme legger igjen
penger
Økt trafikk = økt inntekt
Flere som bor på hytta
Få hyttefolk til å bruke kommune vår mer
Tilrettelegge for flere brukerdøgn av hyttene
Turisme kan bli den største næring
Prestfoss –eggedal- Norefjell dagsturister,
hotell, hytter, leiligheter, time share
Bruke naturen best mulig
Balanse mellom kalde og varme senger –
tilrettelegge vann/vei/
kloakk/løypenett/heiser osv.
Gråstein til gull for de som eier fjellet. Ikke
generert gevinst for hele kommune.
Plan for hva det skal satses på – infrastruktur
fond.
Inntektsgrunnlaget md kalde senger kun i
helger , mann taper i ukedager.
Bygge motell for overnatting

Midler

Offentlige tjenester bedre tilgjengelig og
fordelt etter demografi

Lobby virksomhet - kulturelle krefter for blest rundt Trillemarka
Promotere alternativ transport, shuttlebuss, pooling osv.
Koble museet og kommunalutvikling bolignytt m.fl. prosjekter, arrangerer til debatt
hjelp til å sette seg inn i lov og regelverk – bruke tid å skape «ikke byråkrati».
kvalitet i alle ledd
Boliger til salgs og til leie for folk som vil bo i Eggedal sentrum
Felleskapsfølelse samarbeid i utviklingsområdet
Gjøre det lettere å selge unna» småbruk ”unngår at de små plassene forfaller.
Får lov å skille ut hus/tomt.
Helsetjenester til leiligheter for de eldre (boenhet) trygghet frigir småhus/enebolig- Kort behandlingstid på søknader sender du en mail så skal du får svar.
Bli satt pris på – vit noe om kommunes strategi og planer .
Holdninger og verdier / Identitet og stolthet. Vi må vær bedre enn de andre ”ikke det samme som alle andre” .
Ta vare på det eksisterende næringsliv, besøke bedrifter og vise interesse.
Bygge på det som er unikt i Sigdal
Reiseliv – reiselivsplan – Hva skal Sigdal være? Bevisstgjøring.
Administrasjon, politikere, aktører gjøre hverandre god. Samarbeid aktørene mellom.
Det må kost noe for fellestjenester.
Skaperglede – selvkost = lik pris for alle.
Ordføreren næringstiltak 20% - kunnskap hvor skal vi henvend oss?
Spør ColorLine. – spør de som allerede er gjester her men som ikke legger igjen penger
Kunnskap om reiseliv – vi må vite hvilke gjester vi vil ha
Realisme og hjelp til å starte opp.
Har en tydelig profil slik at vi kan spisse markedsføring og profilering.
å unngå handelslekkasje
Holde prisnivået på et nasjonalt nivå
Kulturtilbud rettet mot nye sigdølinger
Biovarme til næring/industri og skole
Følge nasjonal økonomiske utviklinger
Arbeidsplasser (Hva med ufaglærte)

SIGDAL KOMMUNE
Formannskapet**MØTEBOK**

Arkivsaknr.: 14/773-1
Løpenr.: 4974/14
Arkivnr.: 150 G0
Saksbeh.: Jens Sveaass

Styre/råd/utvalg
Formannskapet

Møtedato
21.08.2014

Saksnr.
FS-14/32

DRIFTSANALYSE PLEIE OG OMSORG, AGENDA KAUPANG**Rådmannens forslag til vedtak:**

Presentasjon av status, med momenter fra avtale med leverandør av driftsanalyse, milepælplan og status tas til orientering.

Saken avgjøres av: Formannskapet

Vedlegg:

Presentasjon av momenter fra avtale, milepælplan og status i pågående arbeid omdeles i møtet.

Saksutredning**Konklusjon:**

Det er ingen konkrete spørsmål til behandling eller særskilte vedtak knyttet til denne saken. Saken er lagt opp som en presentasjon/orientering til formannskapet om det pågående arbeidet. Utarbeidet presentasjon vil bli omdelt i møtet og lagt til protokollen.

SIGDAL KOMMUNE

Formannskapet

MØTEBOK

Arkivsaknr.: 14/247-6
 Løpenr.: 5160/14
 Arkivnr.: 060
 Saksbeh.: Jens Sveaass

Styre/råd/utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskapet	21.08.2014	FS-14/33

MELDINGER

Rådmannens forslag til vedtak:
Tilbakemeldinger gitt på konkrete spørsmål tas til orientering.

Saken avgjøres av: Formannskapet

Saksutredning

Konklusjon:

Formannskapsmøte 21.08.2014 er berammet utenom ordinær møtekalender. Det er første møtet i høsthalvåret, etter ferien, og rådmannen har mottatt noen konkrete spørsmål med anmodning om nærmere informasjon orientering på status. Temaene følger av kulepunktene under. Det har ikke vært mulig å fremstille mer omfattende orienteringssaker til de enkelte tema, i tiden etter ferieavvikling, innen møtet avholdes.

Formannskapet vurderer hvorvidt enkelte av temaene ønskes behandlet videre i egne saker, og at man i tilfelle voterer om å etablere det som egen sak i møtet.

Innspill og spørsmål er som følger:

- Status arbeid med kommunale beredskapsplaner
- Status «nye nettsider».
- Orientering om videre arbeid med innføring av eiendomsskatt
- Spørsmål knyttet til medieomtale og status i barnevernstjenesten
- Videre prosess knyttet til helsestasjon og mulige lokaler